naš tednik

LETO XXXIV. — Številka 50 16. decembra 1982 Cena 5.— šil. (7 din)

Poštnina plačana v gotovini Celovec P. b. b.

Erscheinungsort Klagenfurt Verlagspostamt 9020 Klagenfurt

Dunajski študentje diskutirali o šolstvu
stran 2

Dnevi avstrijske kulture v Ljubljani
stran 2

Magnenti deček
stran 5

Občni zbor Združenja staršev
stran 5

Pavle Zidar o Ferkovi knjigi „Smrt. Črni cikel“

Osrednji odbor Narodnega sveta koroških Slovencev sklicuje v smislu pravil

Redni občni zbor

Narodnega sveta koroških Slovencev

v soboto, dne 18. decembra 1982, ob 13.30 uri v Slomškovem domu Mohorjeve v Celovcu, 10.-Oktober Str. 25.

SPORED:

1. Pozdrav predsednika Narodnega sveta koroških Slovencev in ugotovitev sklepčnosti.
2. Izvolitev predsednika občnega zbora.
3. Politično poročilo predsednika NSKS.
4. Poročilo osrednjega tajništva.
5. Razprava.
6. Odobritev delovnega poročila osrednjega tajništva.
7. Sprememba pravil.
8. Poročilo predsednika nadzornega odbora ter predlog za razrešnico.
9. Volitev predsedstva NSKS.
10. Volitev osrednjega odbora NSKS.
11. Volitev nadzornega odbora NSKS.
12. Nagovor novega predsednika Narodnega sveta koroških Slovencev.
13. Odobritev predlaganih resolucij.

Dr. Matevž Grilc
predsednik

Jože Wakounig
osrednji tajnik

Pred sobotnim občnim zborom NSKS:

Strniti moramo vse sile v prid našega naroda!

UVODNIK

So trenutki v življenju, ko se človek na svoji poti ustaviš, pogledaš nazaj pa tudi naprej, da se znova prepričaš o pravilnosti poti. Taki trenutki se pojavljajo tudi v življenju organizacije. Tak trenutek je za nas tudi občni zbor Narodnega sveta koroških Slovencev. Dolžnost, da preverimo besede in delo, imamo vsi v Narodnem svetu, pred-

Pogled nazaj in naprej

vsem seveda pa tisti, ki smo prevzeli odgovornosti v okviru vodstva organizacije.

Če primerjam leta po zadnjem občnem zboru NSKS (1979) z leti pred njim, je zame očitno to, da se je premaknilo težišče političnega dela. Poenostavljeno povedano, s ceste smo šli spet v hišo. Če smo prej skušali z demonstracijami in manifestacijami ali s podobnimi oblikami mobilizacije ljudi opozoriti domačo in širšo javnost na kritično stanje manjšinskega vprašanja in na ogroženost naše narodne skupnosti zaradi neizpolnitve člena 7., oziroma okrnitve po njem zajamčenih pravic in s tem vplivati na odločilne dejavnike v deželi in državi, smo se v zadnjih letih brigali takorekoč bolj za notranje zadeve narodne skupnosti in organizacij. Če je bilo naše delo prej bolj izraz protesta, se danes v njem izraža bolj iskanje nove poti k zagotovitvi in utrditvi življenjskih osnov naše narodne skupnosti.

Čeprav moramo danes priznati, da so bili naši uspehi doslej tako ali tako prej skromni kot senzacionalni, pa se mi vendar zdi — posebno še v danih okoliščinah z najrazličnejšimi znaki krize — da moramo nadaljevati pot, ki pomeni: le resno delo za oskrbovanje lastne hiše nam bo dalo tudi v očeh drugih, ne nazadnje tudi pri oblasteh verodostojnost in priznanje. Mnogo bolj se bomo morali prizadevati na področjih šolstva in izobrazbe, gospodarstva, kulture in informacije. Kakor tudi drži, da so realni pogoji za naše delo precej neugodni, pa je vsekakor jasno, da je le z delom možno spreminjati tudi realnosti. Pri tem bo seveda velikega pomena dosledno povezovanje z dejansko demokratsko mislečimi v avstrijski družbi.

Franc Wakounig

Sobotni občni zbor Narodnega sveta koroških Slovencev naj bi bil dejansko izraz in garant nadaljnje uspešne politike NSKS v prid slovenskemu ljudstvu na Koroškem. Tako predsednik dr. Grilc v pogovoru v Našim tednikom, ki ga objavljamo na strani 3. Dr. Grilc: „Strniti moramo vse sile za cilje naše organizacije in pokopati vsa dana in možna nesoglasja“ ter: „Veliko premalo je sodelavcev, zlasti mladih. Zato bo moral NSKS v bodočnosti posvetiti sigurno več pozornosti mladini, tako podeželski kot tudi študirajoči.“

Opozorili bi tudi radi, da se lahko sobotnega občnega zbora udeleži vsak član NSKS, aktivno pravico glasovanja pa imajo samo delegati, ki so bili izvoljeni na krajevnih sestankih.

(Pogovor z dr. Grilcem objavljamo na strani 3).

ŽALOSTNI POGOVORI

Zadnji četrtek so bili razgovori med delegacijo slovenskih osrednjih organizacij, ki sta jo vodila Matevž Grilc in Feliks Wieser, ter predsedniki tristrankarskega pakta oz. treh koroških deželnozborskih strank. „Rezultat“: nobena pripravljenost Wagnerja, Knafla ter Ferrarija za koncesije v konkretnih vprašanjih ter krčevito vztrajanje na znanih stališčih deželnih oblasti, posebej še kar zadeva vstop v sosvete. Dr. Grilc: „Tako neplodnega razgovora še nisem doživel.“

Petnajst udeležencev razgovorov — 11 s slovenske strani in 4 za deželno vlado oz. 3 koroške stranke — se je skoraj tri ure ukvarjalo z načelnimi vprašanji manjšinske politike kot tudi s konkretnimi zadevami: mdr. z vprašanji otroških vrtcev, glasbene šole, ORF ter regionalnega gospodarskega sporazuma med Koroško in Slovenijo. Toda kot rečeno: s strani predstavnikov dežele nobene pripravljenosti ter vztrajanje na znanih stališčih.

Dr. Matevž Grilc, predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev, je v pogovoru z novinarji zavrnil siljenje v manjšinske sosvete, češ da je vprašljivo, ali ima vlada sploh interes za razgovore, če tako vztraja na vstopu v sosvete. Dejal pa je tudi, da so koroški Slovenci predlagali na razgovoru stalen forum za dialog na deželni ravni z lastnim poslovnikom, vendar so koroške stranke to odklonile.

Predsednik Zveze slovenskih organizacij na Koroškem dipl. inž. Feliks Wieser je dejal, da bi morale koroške stranke pokazati malo civilne korajže in se ne stalno izgovarjati na nasprotnike manjšine. Dodal pa je še, da se bo morala slovenska narodna skupnost na Koroškem v naslednjih letih zanesti predvsem na sebe, kajti od koroških strank žal ni nič pričakovati.

Paulitsch (VP) se opira samo na sumničenja

Koroški državni poslanec dr. Alois Paulitsch je človek, ki se ima po lastnih izjavah pristojnega za vprašanja slovenske narodne skupnosti. On ne zna slovensko in zato tudi ni zmožen brati najbolj enostavnega slovenskega besedila. Prejšnji teden je v parlamentu izrazil svoj sum, da so za slovenski pouk v rabi knjige iz Slovenije. Jugoslavija, tako Paulitsch, ima drugačno družbeno ureditev, ki vpliva tudi na knjige. Predlagal je zato pregled teh knjig in naj pridejo v poštev domače knjige, ki vsebinsko odgovarjajo avstrijskemu demokratičnemu pojmovanju in družbenemu redu. Podkancler Sinowatz je obljubil pregled knjig.

Paulitsch je Našemu tedniku dejal sledeče: „Vprašali so me, če bi stavil vprašanje, ker se je pojavil sum. Knjig nikoli nisem bral in tudi nimam nobenih dokazov za to domnevo. Tudi ne vem, katere knjige na Slovenski gimnaziji uporabljajo. Nikoli nisem govoril o „Laibacher Bücher“. Izrazil sem samo gol sum“.

V zvezi s tem Paulitschevim sumničenjem smo vprašali poslevodečega predsednika koroškega deželnega šolskega sveta Kircherja, ki je rekel: „Iz Dunaja še nimamo nobenih reakcij in Paulitsch lahko govori kar hoče. Pojugoslovanjanje (eine Jugoslawisierung) knjig mi ni znano in mi tudi še ni bilo javljeno. Kako on utemeljuje svoje vprašanje, ne vem. Pri nas se ni javil in tudi ni povprašal. Če bi se nekaj takega (pojugoslovanjanje-op. ured.) zvedelo, bi mi kot pristojen urad takoj ukrepali“. Podpredsednik deželnega šolskega sveta Lindner, ki pripada — kot Paulitsch — ÖVP, pa meni: „To je običajno, da se vpraša, če se nekaj ne ve. Minister bo sprožil rešerše in bo naslednjič dal odgovor“. **Na vprašanje Našega tednika, zakaj deželni šolski svet sam od sebe ni reagiral, je dejal Lindner: „Če bi mi samo reagirali na to, kar stoji v časopisih, bi samo še reagirali“. Dejal pa je še, da je tudi on kot učitelj didaktike uporabljal švicarske podlage.“ Če je dr. Paulitsch zvedel za sum (zugespielt bekommen hat), ima možnost, da vpraša ministra. Ta bo odgovoril po dogovoru z deželnim šolskim svetom“.**

Žalostno je, če se državni poslanci opirajo na sumničenja, še bolj žalostno pa je, da ne preverijo teh sumničenj in gredo tožlat v državni zbor. Bomo videli, če bo Paulitsch ministrov odgovor tudi tako učinkovito dal v javnost? Ministrov odgovor bo primeren nedostojnemu postopanju poslanca Paulitscha, ki se doslej v parlamentu nikoli ni pokazal prijatelja koroških Slovencev, čeprav je za njihova vprašanja pristojen (tako trdi on sam).

Razgovori med ALÖ, KEL in KSOO

Zadnji ponedeljek je bil v prostorih Kluba slovenskih občinskih odbornikov drugi razgovor med zastopniki Alternativne liste Avstrije, Koroške enotne liste ter Kluba slovenskih občinskih odbornikov. Med drugim so izdelali skupen predlog, ki predvideva dosledno avtonomijo koroških Slovencev v ALÖ. Koroški Slovenci naj bi bili zastopani na zveznem kongresu Alternativne Avstrije (29./30. januarja 1983 v Linzu) z 10 delegati, ki imajo pravico glasovanja. Nadalje so predstavniki KEL, Kluba slovenskih občinskih odbornikov ter ALÖ razpravljali o volilnoorganizacijskih vprašanjih ter sklenili, da bodo na nadaljnjih skupnih razgovorih konkretizirali programske točke Alternativne liste Avstrije. Razgovora so se mdr. udeležili Karel Smolle (KEL), Dr. Pavel Apovnik, in občinski odbornik Herman Mačnik (EL Vrba).

Tudi na pretekli občinski seji v Dobrli vasi odbornik EL Tine Wastl ni dobil odgovora na vprašanje, zakaj nastopa ÖVP v Dobrli vasi proti podelitvi občinskega grba slovenskemu društvu. Na tozadevno ustno vprašanje referentu za kulturo Rohrmeitstru (ÖVP) je Wastl dobil edinole odgovor, da občinsko predstojništvo ni razpravljalo o takem sklepu.

ÖVP tudi ni pripravljena, da bi iz dodatnih sredstev podprla delo slovenskega prosvetnega Srce. Dodatna denarna sredstva bo referent za kulturo razdelil med „AGV Kühnsdorf", „Werkskapelle Leitgeb" in „Dorfgemeinschaft St. Marxen". Podporo za „Dorfgemeinschaft St. Marxen", ki zajema večino občanov iz sosedne občine, je referent za kulturo zagovarjal tako, da naj bi to bila edina skupina, ki v dobrolski občini goji amatersko gledališko dejavnost. Proti tej utemeljitvi je nastopil odbornik EL Wastl ter opozoril na dolgoletno igralsko tradicij SPD „Srce", ki bi morala biti referentu za kulturo vsaj znana. Wastl je tudi povedal, da je SPD Srce že pred 6 meseci vložila prošnjo za podporo, do danes pa društvo od občine ni prejelo niti odgovora.

Odbornik EL je tudi opozoril na sklep občine iz leta 1979, ko so sklenili, da bodo močvirnate predele na zapadnem delu občine, ki mejijo na Škocijan, preimenovali v zaščitno področje pod pogojem, da se zgradi tudi turistična infrastruktura. Na sklep so očitno pozabili, vendar, tako Wastl, bi kazalo, da se ravno sedaj iščejo nove prijeme na področju turizma, saj število prenočitev v občini nazaduje.

Vse frakcije v občini so izrekle novemu županu Pfeiferju (SPÖ) priznanje, ker je ob svojem nastopu dodatno preskrbel za občino 400.000 šilingov podpore, ki jo bodo namenili izgradnji poročne in sejne dvorane v dobrolskemu samostanu. Novi župan Pfeifer se je na svoji prvi seji tudi jasno zavzel za redno podporo slovenskemu društvu in dejal, da občina ceni delo, ki ga opravlja SPD „Srce". Z glasovi SPÖ so sprejeli povišanje cene za odvažanje smeti. Hkrati so tudi letos sklenili prostovoljni božični denar za nastavljence občine, ki znaša okoli 75.000 šilingov. 250.000 šilingov odpravnine dobi dosedanji župan Adolf Hafner.

Dobrla vas:

Ne pozna kulturni referent domačega slovenskega kulturnega društva?

Dunaj: diskusija o šolstvu

Klub slovenskih študentov na Dunaju je v letošnjem zimskem semestru nudil svojim članom cikel predavanj o šolstvu. Predavanja so bila dobro obiskana. Posebno uspel pa je sobotni večer, ko so prišli med študente ravnatelj slovenske gimnazije dr. Reginald Vospernik, vodja dvojezičnega absolventnega tečaja na celovški trgovski akademiji dipl. trg. Franc Brežjak in ravnatelj žitrajske šole Franc Kukovica. V Klub je prišlo nad 60 študentov.

Pedagogi so uvodoma prikazali položaj slovenskega šolstva in težave, s katerimi se morajo učitelji na dvojezičnem ozemlju dnevno baviti. Posebna pozornost velja izobrazbi v domačem, slovenskem jeziku. Tu pa je zadnje čase prišlo do precejšnjih problemov, vsaj otroci prihajajo v šolo z najrazličnejšim znanjem slovenščine. Nekateri jo dobro obvladajo, drugi malo ali pa domala nič. Učitelji skušajo pomagati, kjer se le da.

Ravnatelj slovenske gimnazije je v svojem uvodnem referatu omenil tudi načrte za integrirano skupno šolo, ki bi po njegovem mnenju bila velika ovira za dobro jezikovno izobraževanje slovenskih šolarjev. S tem v zvezi pa je dejal, da je glavni namen integrirane šole, namreč socialna integracija, na Slovenski gimnaziji nadpoprečno dobro uresničena. Prav tako je on poudaril potrebo in važnost čim širše šolske izobrazbe naše mladine in opozoril na trgovsko in tehnično izobraževanje.

Prav to izobraževanje pa je omenil Franc Brežjak, ki je dejal, da bo abiturientski tečaj v obliki kot je sedaj, kmalu preteklost in bo treba prav tu najti nove možnosti trgovske izobrazbe naše mladine. Večina avstrijskih dijakov se danes že šola v poklicno usmerjenih šolah in zato ne gre, da bi Slovenci ne imeli istih izobraževalnih možnosti. Poseben poudarek je bil tudi na predšolski vzgoji in na otroških vrtcih.

Diskusija je bila zelo živahna in je trajala dobre tri ure, kar dokazuje, da slovenski študentje na Dunaju budno spremljajo razvoj na Koroškem.

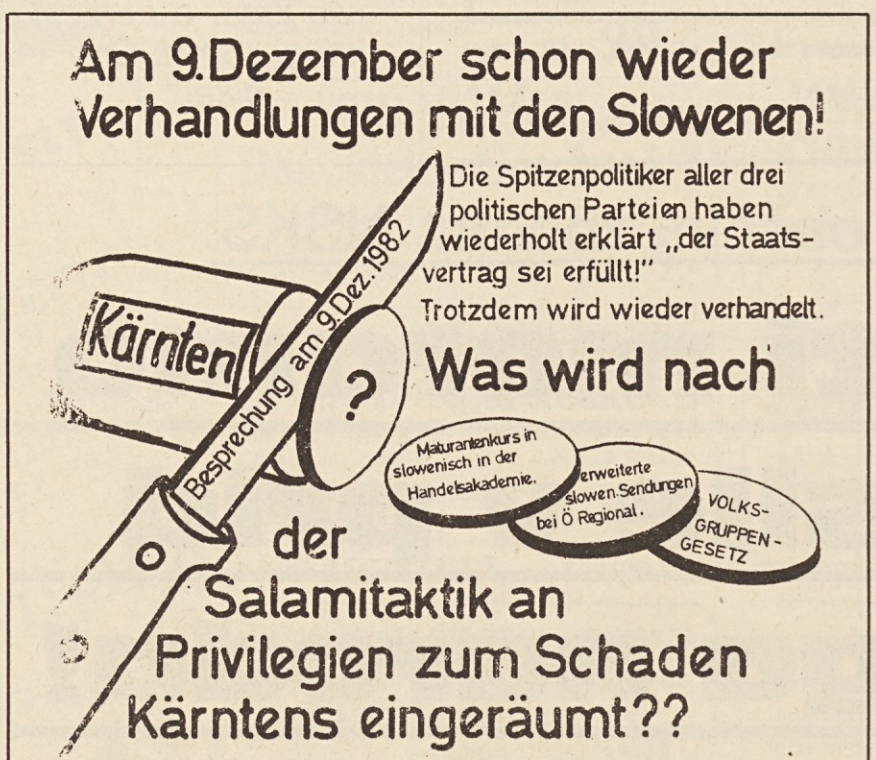

Impresum sicer objavlja cesto, hišno številko, poštno številko ... ne pa imena. Pod istim naslovom pa lahko berete ime Franz Stourac — bivši organizacijski vodja KHD.

NAŠ TEDNIK — Lastnik (založnik) in izdajatelj: društvo „Narodni svet koroških Slovencev".

Uredništvo: Jože Wakounig (glavni urednik), urednika: Janko Kulmesch in Franc Wakounig; Viktringer Ring 26, 9020 Celovec.

Tisk: Mohorjeva/Hermagoras, Viktringer Ring 26, 9020 Celovec.

NAŠ TEDNIK izhaja vsak četrtek, naroča se na naslov: „Naš tednik", Viktringer Ring 26, 9020 Celovec. Telefon uredništva, oglasnega oddelka in uprave: (0 42 22) 51 25 28. Naš zastopnik za Jugoslavijo ADIT-DZS, Gradišče 10, 61000 Ljubljana, tel. 22 30 23.

„Niso vsi koroški Slovenci mutasti"

Zadnjo nedeljo so se v Ljubljani začeli Dnevi avstrijske kulture

Zadnjo nedeljo so se v Ljubljani začeli »Dnevi avstrijske kulture«, ki bodo trajali do 22. decembra. Prireditelj: Cankarjev dom, sodeluje pa tudi Avstrijski kulturni institut v Zagrebu. »Dneve avstrijske kulture« je otvoril avstrijski veleposlanik v SFRJ dr. Norbert Linhart in je s tem v zvezi poudaril, da je bilo za Avstrijo samoumevna obveznost, da so vključili koroške Slovence. Slovenski literati so skupno z občinstvom razpravljali o sedanjem položaju koroške slovenske književnosti, na sporedu pa je bila tudi razstava naših avtorjev.

„Prvič v zgodovini kulturne izmenjave med Jugoslavijo in Avstrijo je bila prisotna tudi slovenska narodna skupnost na Koroškem. Upam, da ni to prvič in zadnjič." S temi besedami se je zahvalil univ. asistent dr. Erik Prunč predvsem Avstrijskemu kulturnemu institutu v Zagrebu ter avstrijskemu generalnemu konzulu v Ljubljani, Weissu na literarnem večeru z našimi avtorji (ponedeljek, 13. 12.). Literarni večer so sooblikovali Milka Hartman, Maja Haderlap, Florjan Lipuš, Janko Ferk, Gustav Januš in Janko Messner.

Na sporedu je bil tudi zelo zanimiv pogovor o sedanjem položaju slovenske književnosti na Koroškem.

Pri diskusiji so sodelovali — poleg avtorjev — Matjaž Kmecl, prof. Breda Pogorelčeva, prof. Nace Šumi in prof. Olof s celovške univerze. Udeležilo pa se je diskusije tudi občinstvo. Tako npr. prof. Paternu, ki je poudaril, da je danes slovenska literatura na Koroškem kompletna, nekatere literarne veje pa so še bolj razvite kot v Sloveniji, „npr. narečna literatura, ki je Slovenija sploh nima". Josip Vidmar je zavzel stališče k dvojezičnem ustvarjanju nekaterih slovenskih literatov ter menil, da tega ne bi smeli dramatizirati. „Znano je", tako Vidmar, „da je France Prešeren vsa svoja pisma, razen dveh, napisal v nemščini". Pogorelčeva pa je poudarila, da pridejo iz Koroške zelo važni impulzi za celo slovensko kulturo; s tem v zvezi je omenila Majo Haderlapovo in Florjana Lipuša.

Pred literarnim večerom je bila otvoritev razstave knjig naših slovenskih avtorjev. Razstavljene so knjige, ki so izšle v slovenskih založbah Mohorjeve, SIC ter Drave. Ob tej priliki je spregovoril avstrijski generalni konzul v Ljubljani, Weiss in mdr. dejal:

Kulturni položaj koroškega Slovenca določata dve med seboj povezani dejstvi: koroški Slovenec živi po eni strani v nekakšni kulturni diaspori ter obenem v dveh jezikovnih svetovih. Oboje je izziv, večkrat pa tudi možnost. Tukaj razstavljene knjige in tukaj navzoči koroški slovenski avtorji živo pričajo o tem, da niso vsi koroški Slovenci mutasti in da presenetljivo veliko število pripadnikov naše slovenske narodne skupnosti na Koroškem sprejme ta izziv in mu ustreza s svojim ustvarjalnim delovanjem. Le težko navedem kakšno nemškogovorečo avstrijsko zvezno gimnazijo, v kateri se je učilo toliko literarnih ustvarjalcev, kot na Zvezni gimnaziji za Slovence v Celovcu, in v prejšnjih letih na gimnaziji na Plešívcu, takrat praktično edinem izobraževalnem zavodu za koroške Slovence. To je pač dokaz za to, kako globoko je zasidarana kulturna življenjska volja v pripadnikih slovenske narodne skupnosti na Koroškem.

Vsi se dobro zavedamo, kakšen življenjski strah zmore priklicati življenje v dveh jezikovnih svetovih. Mislim pa, da je v tem tudi možnost, možnost tudi za slovensko kulturo nasploh. André Malraux, če se ne motim, je opozoril na to, da je pogoj za umetniško ustvarjanje vedno ukvarjanje z deli drugih umetnikov. Ali bi se razvil avstrijski barok, če ne bi poklicali najprej italijanskih stavbenikov za učitelje v našo deželo? Kako bi se Gaugwin razvil brez znanja japonskih lesorezov? Kakšno glasbo bi nudili člani Miklínovega tria v okviru Dnevov avstrijske kulture v Ljubljani, če ne bi ob začetku tega stoletja amerikanski črnci izumili jazza?

Na podlagi njihovega znanja dveh jezikov so koroškim slovenskim književnikom avstrijska literatura, druga literatura v nemškem jeziku in ves zaklad v nemščino prevedene svetovne literature takoj in lažje razumljivi kakor marsikateremu Slovencu v Socialistični Republiki Sloveniji. Tudi sprejemanje in predelava takih pobud na svoj način priča prav gotovo o ustvarjalni življenjski volji. Da to ni in ne sme biti enosmernica, so, mislim, v Avstriji spoznali. Primere za to vidite v tej razstavi knjig. Opozóril bi na prevode slovenskih pesmi v različnih izvôdih koroške kulturne revije „die Brücke", kakor tudi na lirični antologiji „Kärnten im Wort" in „Na zeleni strehi vetra".

Josip Vidmar je menda mislil nekoliko tudi na to obojestransko oploditev, ko je, če se prav spominjam, o romanu Florijana Lipuša „Zmote dijaka Tjaža" dejal, da je uvedel popolnoma nove elemente v slovensko literaturo. Kako globoko pa je po drugi strani zasidrano koroško slovensko literarno ustvarjanje v celotni slovenski tradiciji, pokaže prav to delo: ni zgolj slučajno, da ima glavni junak knjige isto ime kakor bajeslovni slovenski Kralj Matjaž.

Imamo jesen, zato mi dovolite sledečo prispodobo: polje, na katerem dozoreva koroška slovenska literatura, gotovo ni veliko. Mislite na to, če si ogledate to razstavo. In tedaj lahko presodite, kako bogata žétev se nam tukaj predstavlja.

Dr. Grilc v pogovoru z Našim tednikom:

Vsa skrb naši mladini

Naš tednik: V soboto ima Narodni svet svoj redni občni zbor. Če pogledaš nazaj na zadnja 3 leta mandatne dobe — kateri narodno-politični dogodki so po tvojem mnenju dali tej dobi svoj pečat.

Dr. Grilc: **V zadnjih 3 letih se je NSKS s smislu svojih ciljev boril na vseh področjih za zboljšanje narodnopolitične situacije, saj je slej ko prej vsebina dela naše organizacije borba za obstoj in vsestranski razvoj koroških Slovencev. Takoj po zadnjem občnem zboru 18. 11. 1979 smo koroški Slovenci pri razgovoru z zveznim kanclerjem (7. 12. 1979) predložili t. i. Operacijski koledar. Ta OK je del uresničitve člena 7 ADP, katerega določila nikakor niso izpolnjena. Vsi pogovori na zvezni in deželni ravni so se vrteli pravzaprav okoli vprašanja operacijskega koledarja. Ugotoviti moram, da se nam ni posrečilo uresničiti bistvenih zahtev iz tega OK, če izvzamemo abiturientski tečaj in neznatno zvišanje časa slovenskih radijskih oddaj. Vsa politika avstrijskih oblasti je pač v znamenju zakona o narodnih skupnostih iz l. 1976 in tristrankarskega sporazuma, ki na tem področju tudi v doglednem času ne bosta dopuščala bistvenih napredkov. Višek nepripravljenosti avstrijske vlade za reševanja konkretnih problemov pa vidim v odpovedi razgovora, ki je bil predviden maja 1982 z avstrijskim kanclerjem. Tudi ta odpoved je končno le izraz tristrankarskega sporazuma, ki ne dovoljuje nobene rešitve v prid narodni skupnosti. Nasprotno: moramo ugotoviti, da so oblasti celó določila zakona o narodnih skupnostih, ki ga Slovenci slej ko prej odklanjamo, izvajale restriktivno, pri čemer bi navedel le primera Žitara vas in Velikovec ter postopanje šolskih oblasti v zadnjih mesecih. V vsem tem je dokumentirana t. i. „asimilacijska rešitev", ki si jo predstavlja očividno avstrijska vlada.**

Naš tednik: In kako ste skušali nastopiti proti taki politiki?

Dr. Grilc: **Koroški Slovenci smo to dejstvo spoznali in smo mnenja, da bodo avstrijske oblasti to stališče spremenile le, če bomo dokazali, da je ta „rešitev" neuresničljiva. Tozadevno pa smo na najboljši poti, kajti iz dneva v dan močneje dokazujemo našo nezlomljivo življenjsko voljo. V ospredju je bila v zadnjih letih, je danes in bo tudi v bodočnosti samopomoč, to se pravi, da zastavimo znotraj naših vrst vse sile za uresničitev naših ciljev. Napredujemo na kulturnem gospodarskem področju, na področju predšolske vzgoje, kakor na splošno v naraščanju samozavesti dakazujemo pravilnost te poti. Seveda smo se trudili v zadnjih letih tudi za napredek v odnosih z demokratičnimi politiki kakor tudi z dobromislečimi sodeželani sploh. Obisk zveznega predsednika dr. Kirchschlägerja na Koroškem in njegovo zavzemanje v prid narodni skupnosti prav tako dokazujeta pravilnost te poti. Ne nazadnje pa moramo omeniti napredek skupnosti južnokoroških kmetov pri volitvah novembra 1981: saj smo pri tem volilnem nastopu bistveno napredovali, kar prav tako potrjuje pravilnost politike samostojnosti. Ti uspehi pa določajo po mojem mnenju tudi politiko za bodočnost.**

Naš tednik: Kakšna naj bi bila politika za bodočnost?

Dr. Grilc: **Težišče te politike bo slej ko prej samopomoč, ki bo seveda najbolj uspešna ob tesnem sodelovanju vseh sil narodne skupnosti. Nadaljna komponenta je seveda tesno sodelovanje s Slovenijo oz. Jugoslavijo kot državo matičnega naroda. Zavedamo se, da je taka povezava naravna in bi bili v nasprotnem položaju odrezani kakor veja od debla. V tej zvezi pa bo veljala naša skrb tudi namenu, da postanemo v bilateralnih odnosih med Avstrijo in Jugoslavijo odločilnejši faktor, torej most, ki dejansko povezuje. Tudi bomo morali skrbeti, da bo med nemškogovorečimi Avstrijci vedno več takih, ki bodo videli v pravicah manjšin dejansko demokratične pravice. S tem bodo postali naši zavezniki proti tezi vladajočih politikov, češ, da se mora v demokraciji upoštevati le mnenje večine, katero mora manjšina pač sprejeti. Ne smemo pa pozabiti na mednarodni aspekt in bomo morali še bolj intenzivno kot doslej informirati mednarodno javnost o kršitvi narodnostnih pravic v Avstriji, pravic torej, ki so osnovne človekove pravice.**

Dr. Kirchschläger in dr. Grilc v Selah

Naš tednik: Kaj si pričakuješ od sobotnega občnega zbora? O katerih narodnopolitičnih vprašanjih bi morali delegati nujno razpravljati in sklepati — kar bi moralo usmerjati nadaljnje delo NSKS?

Dr. Grilc: **Od občnega zbora pričakujem, da bo kritično ocenil delo obeh odborov NSKS. Delegati bodo po mojem pričakovanju zavzeli stališče k pravilnosti narodne politike naše organizacije in dali tudi smernice za bodočnost. Seveda pričakujem tudi odgovor na vprašanje, kje naj bodo prioritete v narodni politiki, pri čemer mislim, da veliko izbire ni. Mislim, da bo moral občni zbor kljub težavam ponovno zahtevati enakopravne, neposredne in stalne pogovore na zvezni ravni o uresničitvi člena 7, pravtako pa tudi razgovore z deželno vlado — pri čemer mislim, da bo morala priti do izraza jasno tudi zahteva po konkretnih rezultatih. Delegati bodo morali razmisliti seveda tudi postopanje za slučaj, da takih razgovorov v doglednem času ne bo, in za slučaj, da bi nas sililli slej ko prej v sosvete. Seveda pa je naloga občnega zbora, da usmeri delo za naslednjo dobo in sem prepričan, da bodo delegati, ki pridejo iz vseh občin dvojezičnega ozemlja, našli pot v prid nas vseh.**

Naš tednik: Bo govor tudi o notranjeorganizacijskih vprašanjih?

Dr. Grilc: **Struktura odborov se je obnesla in mislim, da sprememba na tem področju ni potrebna. Seveda bo pa organizacijsko delo v naslednjih letih bistvena prioriteta. Kajti učinkovitost in udarnost organizacije je odvisna od organizacijske strukture. Ureditev članstva in krajevnih odborov bo ena glavnih nalog v naslednji mandatni dobi. Lahko rečem, da smo povezavo s podeželjskim ljudstvom v zadnjih letih zboljšali v tem, da smo v bistvu dejansko izvedli v vseh naših občinah po 2 krajevna sestanka letno. Sploh ni vprašanje, da bomo s temi krajevnimi sestanki nadaljevali in skušali doseči čim več pripadnikov naše narodne skupnosti. Kajti: tesna povezava med vodstvom organizacije in ljudstvom je seveda predpogoj vsakega uspešnega dela NSKS. Pričakujemo pa seveda tudi od pripadnikov naše narodne skupnosti, ki živijo na podeželju, iniciative in tesno sodelovanje prav tudi v narodnopolitičnih vprašanjih. Razmišljati bomo morali tudi o inštalaciji regionalnih tajnikov, ki bi seveda lahko bistveno doprinesli k tej potrebni povezavi s podeželjem.**

Naš tednik: NSKS je imel npr. v zadnjem letu v vsaki južnokoroški občini dvakrat krajevne sestanke. Kakšni so rezultati ter so se morda pojavili novi pogledi, predvsem na delovanje NSKS?

Dr. Grilc: **Vodstvo vsake organizacije zastopa seveda interese članov, v našem primeru interese koroških Slovencev. Zato mora poznati probleme ljudstva, tako globalne kot krajevne, ker se nekatera vprašanja v tej ali oni občini postavljajo le nekoliko različno. To lahko ugotovim, ker sem v zadnjem času sam imel lepo število krajevnih sestankov. Včasih nastopajo vprašanja, ki se morda nam v „centrali" ne zdijo na prvi pogled važna, so pa za to ali ono krajevno skupnost odločilnega pomena. Spoznavanje terena pa je možno le pri takih krajevnih sestankih, pri srečanju v naših dvojezičnih občinah in krajih.**

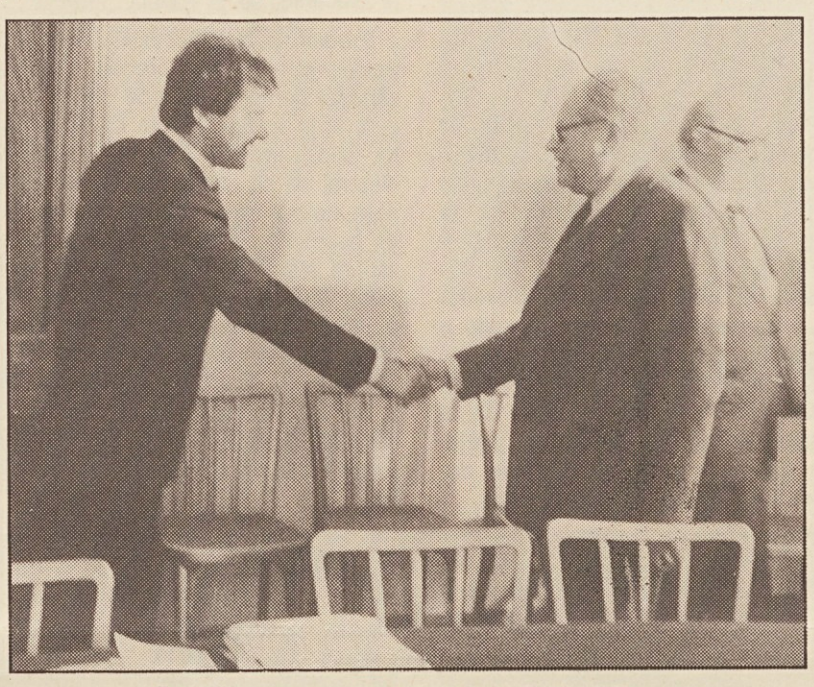

Zadnji razgovor s kanclerjem je bil 7. 12. 1979

Predsednik NSKS je tesno povezan z ljudstvom

Naš tednik: Leta 1984 bo praznoval NSKS svojo 35-letnico. Katero mesto bi pripisal Narodnemu svetu v slovenskem prostoru?

Dr. Grilc: **Delovanje NSKS samo dokazuje, da so ustanovitelji organizacije spoznali potrebo časa oz. so se ob realni oceni takratne svetovno- in realno politične situacije odločali za ustanovitev NSKS. NSKS je v celotni dobi obstoja dal prednost narodnopolitičnim ciljem in zastopal politične, kulturne in gospodarske interese koroških Slovencev. Lahko rečemo, da bi brez osrednjih slovenskih organizacij bila situacije koroških Slovencev dokaj klavrna. Dejstvo samo, da deluje NSKS že 33 let, dokazuje pravilnost usmeritve te naše osrednje narodno politične organizacije, dokazuje, da ljudstvo zaupa tej organizaciji v zavesti, da res zastopa njihove interese. Obe osrednji organizaciji koroških Slovencev danes dejansko lahko pokrivata težnje vseh koroških Slovencev, ne glede na njihovo svetovnonazorsko usmerjenost, tako, da je vsaka diskusija o nekaki „tretji sili" odveč.**

Naš tednik: S tem v zvezi: kateri so temelji sodelovanja z ZSO in kako vidiš bodočnost tega sodelovanja?

Dr. Grilc: **Seveda je bistveno, da obe organizaciji tesno sodelujeta in se ne pustita izigravati od tistih, ki želijo spor v manjšini. Kljub nekaterim manjšin težavam lahko ugotovim, da smo vsa bistvena vprašanja rešili v koordinacijskem odboru, ki obstoja že več let. Jasno pa je in tudi predpogoj vsakega uspešnega sodelovanja, da se nobena organizacija ne lasti kjerkoli in kakršnegakoli monopola, ker bi takšno stališče decimiralo skupnost. Za sodelovanje vseh sil v narodni skupnosti, predvsem obeh osrednjih narodnopolitičnih organizacij; ni nobene alternative. To velja tudi za bodočnost.**

Naš tednik: Vsi Slovenci te poznamo kot zelo angažiranega predstavnika NSKS ter koroških Slovencev. Zanimalo bi nas, kaj te posebno spodbuja k taki zavzetosti in s katerimi težavami se soočaš pri svojem delu?

Dr. Grilc: **Življenje kuje življenja. To velja seveda tudi zame. Prihajam iz zavedne kmečke družine in se spominjam, da nisem znal nobene nemške besede, ko sem vstopil v ljudsko šolo, pa vendar sem se nemščine dobro naučil. Dejstvo, da sem obiskoval Slovensko gimnazijo in imel srečo, imeti za učitelje ljudi kot dr. Tischlerja in dr. Czigana, je seveda bistveno vplivalo na moje narodnopolitično udejstvovanje in vpliva še danes. V KDZ sem dobil že kot 15-letni dijak tisto zavest, ki jo predvsem mladina tudi danes potrebuje. Mladinskemu delu je treba zato posvetiti tudi danes kar največ pozornosti, ker je jasno, da bo mladina tista, ki bo odločala o razvoju naše narodne skupnosti. Zato bo moral NSKS v bodočnosti posvetiti sigurno več pozornosti slovenski mladini, tako podeželski kot tudi študirajoči. Zavedam se, da je dolžnost vsakega koroškega Slovenca in seveda tudi moja, da se zavzemam za interese koroških Slovencev. Ugotavljam pa, da jih je med nami veliko, da, preveč, ki iz različnih vzrokov ne izpolnjujejo svoje dolžnosti do lastnega naroda. To pa je tudi največja težava, s katero se soočam v svojem delu. Ne morem namreč včasih razumeti, da tudi tisti, ki se jim ni treba bati za vsakdanji kruh, ne kažejo tiste samozavesti in pripravljenosti za delo za narod, katero drugi koroški Slovenci, ki se dnevno srečujejo s težavami, pričakujejo. Veliko premalo je namreč v organizaciji sodelavcev in so zato preobremenjeni tisti, ki jim je življenje narodne skupnosti zares pri srcu.**

Naš tednik: Ob koncu še to vprašanje: katere so tvoje osebne želje za sobotni občni zbor?

Dr. Grilc: **Moja želja je, da vsestransko razmotrimo naš narodnostni položaj in izdelamo jasne smernice za bodočnost. Strniti moramo vse sile za cilje naše organizacije in pokopati vsa dana ali možna nesoglasja, ki se včasih med nami porajajo. Za člane NSKS mora biti odkritost ena izmed glavnih lastnosti. Če se bodo delegati na občnem zboru — kar sem prepričan — zavedali teh potreb, potem bo sobotni občni zbor dejansko izraz in garant potreb nadaljnje uspešne politike NSKS v prid slovenskemu ljudstvu na Koroškem.**

PRIREDITVE

OBVESTILO

Slovensko planinsko društvo Celovec obvešča, da je slovenska planinska postojanka — „Koča nad Arihovo pečjo“ na Bleščeči od decembra do konca aprila odprta samo ob nedeljah in praznikih. (v ostalih mesecih pa kot po navadi tudi ob sobotah).
Člani Slovenskega prosvetnega društva imajo seveda možnost tudi med tednom, ko ni dežuranja, obiskati oz. uporabljati kočo. Ključi se dobijo pri gospodarju koče Tončiju Korenu v Št. Jakobu v Rožu. (tel.: 04253/8119).

DOBRLA VAS

Mladinska predstava
„HURA SONCU IN DEŽJU“
Prireditelj: SPD „Srce“ v Dobrli vasi
Kraj: Kulturni dom v Dobrli vasi
Čas: nedelja, 19. 12. 1982, ob 14.30
Gostuje „Oder mladje“ KDZ iz Celovca

EL SERVIS
Za vsa vprašanja bo na razpolago v nedeljo, 19. 12. 1982 dr. Matevž Grilc, predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev in kandidat EL Dobrla vas od 10. do 12. ure v Kulturnem domu v Dobrli vasi.

SELE

Igra
„PLAVŽ“
Prireditelj: KPD „Planina“ v Selah
Kraj: Farna dvorana v Selah
Čas: na Štefanovo, 26. 12. 1982, ob 14. uri
Nastopajo: igralci domačega društva
Zvečer ob 19. uri PLES.
Igra: „Duo Seasons“
Prireditelj: DSG-Sele

RADIŠE

Drama Jeanine Wornse
TRGOVINA
Prireditelj: SPD „Radiše“
Kraj: Kulturni dom na Radišah
Čas: nedelja, 19. 12. 1982, ob 11. uri
Gostuje: Klub slovenskih študentov na Dunaju

PLIBERK

KONCERT POP-SKUPINE „JADAGANI“
Prireditelj: KDZ-Blato in Pliberški časopis
Kraj: Schwarzlnova dvorana v Pliberku
Čas: sobota, 18. 12. 1982, ob 20. uri
Med koncertom bodo plesni vložki znanih plesnih parov.

PLIBERK

Drama Jeanine Wornse
„TRGOVINA“
Prireditelj: SPD „Edinost“ v Pliberku
Kraj: Posojilnica v Pliberku
Čas: nedelja, 19. 12. 1982, ob 20. uri
Gostuje: Klub slovenskih študentov na Dunaju

CELOVEC

KONCERT PARTIZANSKE, DELAVSKE IN NARODNE PESMI
Prireditelj: Koroški partizanski pevski zbor
Kraj: srednja dvorana Doma glasbe v Celovcu
Čas: nedelja, 19. 12. 1982, ob 14.30
Nastopa: Koroški partizanski pevski zbor — vodi prof. Branko Čepin

BLATO

Mladinska predstava
„HURA SONCU IN DEŽJU“
(Hep van Delft)
Prireditelj: Klub KDZ na Blatu
Kraj: pri Schwarzlnu v Pliberku
Čas: nedelja, 26. 12. 1982, ob 15. uri
Gostuje: „Oder mladje“ KDZ iz Celovca

CELOVEC

RAZSTAVA SLIK KARLA VOUKA
Kraj: Mohorjeva knjigarna v Celovcu
Čas: ob delavnikih v času od 7.30 do 12.30 in od 14.30 do 17.30 od 10. decembra do 6. januarja

Št. Primož-Gorica

Leto dni že stoji v Gorici novi kulturni dom, ki je postal pomembno središče goriško-zamejskega kulturnega in športnega delovanja. Tako je na primer bilo v domu in njegovih prostorih v tem letu nad 150 prireditev, telovadnica pa je vseskozi v uporabi. Vodstvo doma je v soboto priredilo ob prvi obletnici majhno slovesnost, koncert, na katerem je nastopal tudi mešani zbor SPD „Danica“ iz Št. Vida v Podjuni.

Koncert je oblikovalo pet zborov, trije iz Goriške, eden iz Slovenije ter „Danica“. Daničani so zapeli pet pesmi in občinstvo se je nastopa Koroščev zelo razveselilo. Stanko Wakounig, predsednik Danice je v imenu SPZ ter Danice čestital goriškim rojakom k njihovemu praznovanju in jim dal tudi majhen simboličen dar.

Po koncertu pa je v kletnih prostorih bilo družabno srečanje, kjer so se pesmi prelivale druga v drugo in so se spletale prijateljske vezi.

Sveče

Preteklo soboto je SPD „Kočna“ iz Sveč priredilo večer domačih pripovednikov. Društveni prostor v stari šoli so napolnili domačini, da bi prisluhnili dvema pripovednikoma Uštinu starejšemu z Mač in Ukelnu iz Sveč. Uštin je pripovedoval v domačem izvirnem narečju o svojih doživetjih iz šolskih dni, pa tudi o svojem potovanju in bivanju v Kanadi. Privlekel je iz pozabljenosti sveške „originale“ iz preteklih časov in pravil o njihovih hudomušnih dejanjih in zablodah.

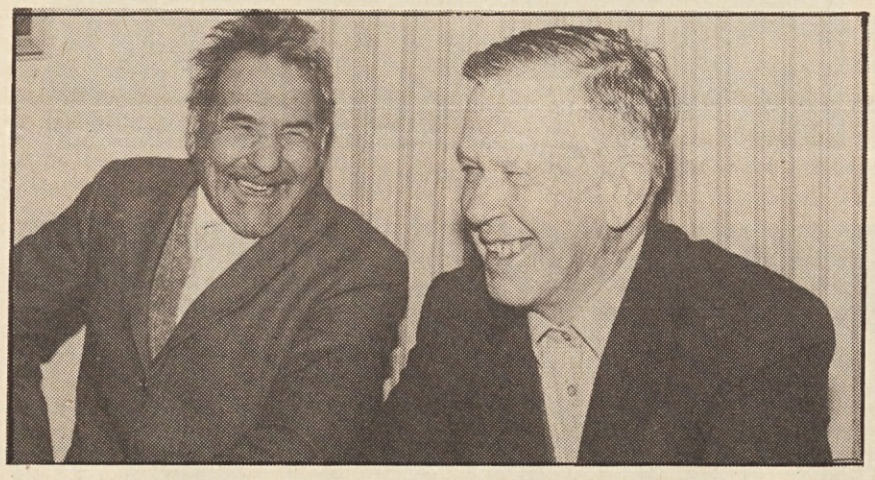

Toman Partl, pd. Uštin na Mačah (lev.) in Rudl Ratz, pd. Ukele v Svečah (desno).

Njegove zgodbe je dopolnjeval Ukelnov Rudl, saj sta oba pripovednika doživela marsikaj skupnega. Samo ob sebi je umevno, da poslušalci niso mogli ostati resni ob šaljivem pripovedovanju preteklih dogodkov. Tako je potekel večer domačih pripovednikov v sproščenem vzdušju, ob smehu in muzaniu poslušalcev.

TOVARNA CELULOZE OBIR
družba z o. j.
razpisuje sledeči delovni mesti

a) **delovno mesto samostojnega vodje zunanje-trgovinske in trgovske dejavnosti.**
Pogoji za sprejem v službo: ustrezna visokošolska izobrazba s prakso v mednarodni trgovini; obvladanje obeh deželnih jezikov ter angleščine v besedi in pismeni obliki; starost do 45 let; plača po dogovoru.

b) **delovno mesto nakupovalca lesa.**
Pogoji za sprejem v službo: zaključena strokovna šola (srednja trgovska šola ali gozdarska oz. lesno industrijska srednja šola); vozniško dovoljenje ter praksa glede terenskega dela; obvladanje obeh deželnih jezikov; starost do 45 let; plača po kolektivni pogodbi.

Interesenti naj naslovijo prošnjo za sprejem v službo s kratkim življenjepisom na tovarno celuloze OBIR, 9133 Miklavčevo/Miklauzhof. Tel. štev.: 0 42 38/504, teleks štev. 0 42 352.

Sele

Miklavž je minulo nedeljo obiskal tudi Selane — male in velike. Popoldan je domače društvo vabilo na miklavževanje mlade občane, ko pa se je zvečerilo, se je zbirala „starina“.

Preden je Miklavž začel otrokom razdeljevati darila, in preden je parkelj zabasal poredne, sta obe otroški skupini, ki ju vodita Angela Oraže in Zalka Olip, navdušili številne domačine. Najprej so se otroci predstavili s plesom, nato s tremi odlično naštudiranimi pesmimi, ob koncu pa so pokazali svojim staršem, da imajo tudi odrsko žilico. Veliko in skrbno delo obeh voditeljic ni obrodilo prvič bogate sadove. Nestrpno pa so otroci čakali na Miklavža, ki jih je ob koncu obdaroval.

Na večer pa so se člani društva obdarovali medseboj in marsikateri je našel v svojem žakeljnu namočeno šibo . . .

Bilčovs

Zadnji ponedeljek je lepa množica ljudi spremila gospo Alojzijo Quantschnig, pd. Žalnikovo mamo iz Podgrada na novo bilčovško pokopališče k zadnjemu počitku. Žalnikova mama, ki je umrla v 95. letu starosti, je bila narodno zavedna in verna žena. Živela je pri Žalniku, kjer je vladalo vedno prijetno družinsko vzdušje in se je posebno razveselila, kadar je lahko mladini pripovedovala o „lepih, a tudi hudih starih cajtih“.

Pogrebne obrede je vodil domači župnik dekan Leopold Kassl, domači moški pevski zbor pod vodstvom Joška Boštjančiča pa je rajni v slovo zapel pretresljive žalostinke.

Žalnikovo mamo bomo ohranili v častnem spominu, domačinom pa izrekamo iskreno sožalje.

Loče

Do zadnjega kotička zasedena Pušnikova dvorana je bila pred kratkim prizorišče Miklavževega večera v Ločah. Polni radovednega pričakovanja, pomešanega z trohico strahu so bili otroški obrazi uprti proti vratom, skozi katera bi se moral prikazati veliki dobrotnik otrok. Mlado in staro je najprej pozdravil predsednik društva v obeh deželnih jezikih, nato pa so zadonele tamburice pod vodstvom Erike Wrolich. In prav ob teh zvokih je prišel marsikomu od navzočih v spomin prvi javni nastop tega ansambla pred petimi leti, prav na ta večer. Nekdanji otroci doraščajo v mladenke in mladeniče — od današnjih 22 igralcev jih je nekako polovica od vsega začetka pri zboru, v čigar sestavu je doslej sodelovalo domala 50 tamburašev.

Za temi instrumentalisti se je oglasil otroški zbor, za katerega skrbi Irena Černut. Ob pozdravni pesmi Miklavžu je le-ta vstopil v dvorano in svetlikajoče otroške oči so spremljale vsak njegov korak z rahlo boječnostjo, da mu le ne sledi kak nezaželen spremljevalec. „Naš Miklavž pozdravljen bod“ — slovensko in nemško, enako gladko teče slavčkom beseda in melodija iz mladih grl, tudi če je materin jezik pri temu ali onemu različen. In prav to dejstvo nas lahko navdaja z zadovoljstvom. Pri teh nadebudnih pevcih je treba posebno omeniti „solista“ Marjana Kargla, ki je komaj letos šele pričel hoditi v šolo.

Miklavž, vidno ganjen od prisrčnega sprejema, je želel še dodatek in mladi umetniki so mu dokaj radi ustregli. Tako so dijaki slovenske gimnazije iz tukajšnje okolice prikazali kratko igrico: „Trije dolgi nosovi“. Razveseljiva je ugotovitev, da je bilo opaziti tudi v tej pičli predstavi že nekatere prave talente med mladino. Ne bi bilo torej napak poskrbeti v bodoče tudi za postopno odrsko dejavnost v društvu.

Po teh lepih nastopih je Miklavž rade volje segel v svoj koš in obdaril vse otroke; za vsakega je našel toplo besedo, ga pohvalil, včasih tudi dobrohotno posvaril. Tudi ob tem je prišlo do marsikaterega prisrčnega prizora, ko so obdarovanci skušali pokazati Miklavžu svoje spretnosti v besedi in pesmi. Tischlerjeva Širica je ob tem verjetno govorila vsem njenim sovrstnikom iz srca, če je izrazila v pesmici željo, da bi bela zima tudi „krampusa“ odvzela seboj.

No v takem prijetnem vzdušju je mineval lep otroški večer in Miklavž kar nekam težko zapustil veselo družbo. Ob slovesu je pozval vse nastopajoče še bolj in še z večjo vnemo hoditi na vaje, se marljivo učiti in vaditi, da bo slišal od njih prihodnje leto, kaj da so se bili medtem naučili.

Globasnica

V nedeljo so se zatresla globaška tla pod pritiskom parkljevih verig in pod angelovim petjem. Šoštarjeva dvorana je bila do zadnjega kotička napolnjena. Med gledalci je bilo tudi lepo število nemškogovorečih. Zabava je bila izredna. Vsi so z nasmejanimi obrazi zapustili dvorano. Tako veselje je drugače le po kakšnih veselicah.

Parkeljni so bili letos zopet zelo hudi. To je znak, da so se Globašani v preteklem letu zelo poslabšali. Vedno bolj se krči število angelskih vaščanov, medtem, ko je peklenskih vaščanov vedno več. Sv. Miklavž mi je pred odhodom v nebesa rekel, da je Globasnica postala velik problem. Toliko je pametnih ljudi, toda tako malo se oglašajo v javnosti. Ko je sv. Miklavž že stopil v letalo, je še dodal: „Angelsko petje vas ni prebudilo. Upam, da so vas parkeljske verige pretresle in končno vaše spanje prekinile“.

Stari, mladi, sitni in previdni, v Miklavževih besedah je nekaj resnice. Treba se bo potruditi in nekaj napraviti za našo, tudi slovensko Globasnico. To Vam priporoča nekdo, ki se je pred kratkim zbudil.

ČESTITAMO

Na salzburški univerzi je Marjan Wakounig, Kovačev iz Mlinč in absolvent Slovenske gimnazije zaključil pravne študije z magisterijem. Mlademu magistru veljajo naše iskrene čestitke.

*

Dr. Marija Schwenner, rojena Zerzer, Adamova iz Sveč, je pred nedavnim rodila na Dunaju dvojčici. Naročnici Našega tednika in njeni družini vse najboljše.

*

Andrej Stropnik iz Št. Jurija pri Pliberku je te dni obhajal svojo 50-letnico. Čestitamo!

*

Mariji Satschen z Bistrice pri Pliberku vse najboljše za 60. rojstni dan.

*

Jaka Pegrin iz Sel je praznoval svoj 50. rojstni dan. Čestitamo!

*

Janez Fračko, Skrinjarjev oče iz Večne vasi, je te dni obhajal svoj 80. rojstni dan. Čestitamo!

*

Hanzej Stropnik iz Podkraja pri Pliberku je obhajal svojo 50-letnico. Čestitamo!

*

Milki in Stanku Kelih iz Sel se je rodil sin Adrijan. Čestitamo!

*

Bivša predsednica Kluba slovenskih študentov na Dunaju Monika Srienc, je zaključila študij medicine. Čestitamo!

GALERIJA TINJE
V Domu v Tinjah trenutno razstavlja svoja dela slikar France Godec iz Ljubljane.

REBRCA

LITERARNI POPOLDAN
Prireditelj: Mladinski center na Rebrci
Kraj: v komendi na Rebrci
Čas: nedelja, 19. 12. 1982, ob 15. uri
SPORED: Florijan Lipuš bere iz svoje najnovejše knjige „Odstranitev moje vasi“ — pisatelja predstavi Pepca Weiß; Tone Kuntner bere svoje pesmi — pesnika predstavi Franci Končan.
Sodeluje: moški pevski zbor SPD „Zarja“ iz Železne Kaple — vodi Jožko Wrulich.

CELOVEC

32. SLOVENSKI PLES
Prireditelj: Slovenska prosvetna zveza v Celovcu
Kraj: v prostorih Delavske zbornice v Celovcu
Čas: sobota, 8. januarja 1983, ob 20. uri
Večerna slovesnost in zabava naj nas združita vse iz Podjune, Roža in Zile. Za ples bosta igrala „Alpski kvintet“ s pevcema Ivanka Kraševec in Janko Roprat ter ansambel „Novi kvik“.

ŠT. PRIMOŽ

SREČANJE PEVSKO-INSTRUMENTALNIH SKUPIN OB 20-LETNICI OBSTOJA „TRIO KOROTANA“
Prireditelj: SPD „Danica“ v Št. Vidu v Podjuni
Kraj: kulturni dom „Danica“ v Št. Primožu
Čas: na Štefanovo, 26. 12. 1982, ob 14.30 uri
Sodelujejo: Trio „Korotan“ s pevci v treh zasedbah, ansambel „Mladi mi“, ansambel „Drava“ iz Borovelj, ansambel „Korenika“ iz Šmihela, mladinski ansambel „Zmeda“.

ŠT. JAKOB

PLES NA ŠTEFANOVO
Prireditelj: SPD „Rož“ v Št. Jakobu v Rožu
Kraj: Kulturni dom v Št. Jakobu v Rožu
Čas: na Štefanovo, 26. 12. 1982, ob 20. uri
Igrata ansambel Boruta Lesjaka s pevcem Daretom Heringom iz Ljubljane in POP-skupina Jadagani iz Celovca.

»Magnetni deček« pritegnil publiko

Kot smo že v prejšnji številki na kratko poročali, je Krščanska kulturna zveza organizirala okoli 8. decembra nastope celjskega Slovenskega ljudskega gledališča z igro „Magnetni deček". Celjani so na Koroškem nastopili trikrat — v torek, 7. 12. opoldan na Slovenski gimnaziji, popoldan v šentjakobski farni dvorani in v sredo, 8. 12. v kulturnem domu Danice v Št. Primožu. Vse tri prireditve so bile zares dobro obiskane, pri Št. Jakobu pa je treba povedati, da je kljub nenavadnemu času, namreč pozno popoldan bila Farna dvorana polna.

Gimnazijska publika je bila po mnenju celjskih igralcev, ki so večinoma le stari oderski zajci, taka, kot je le malokdaj doživiš.

Šentprimški kulturni dom so v sredo napolnili gledalci iz bližnje in daljše okolice in nikomur ni bilo žal prihoda. Na odru se je v pičli uri spletla okoli dečka Netka, ki ga nihče ne mara in ki nikogar ne privlači, za otroke in odrasle napeta in živahna igra, ki jo dominira Netek — Magnetek. Ker je magnetiziran, pritegne nadutega puhleža pava, simpatičnega Šterca, ki ga cefizeljsko lovi policaj, ki prav tako kot stara učiteljica in arhivski strah zapade magnetni sili dečka.

Veliki sejem robe

obleke, pohištvo, postelje, električni stroji, kuhinje, obuvalo, stanovanjske potrebščine in mnogo drugega — čisto dober kup.
Vsak petek in soboto od 9.00 do 16.00 ure.
Celovec, Pischeldorferstr./Škofjedvorska cesta 263 H

Edino dekle se izmuzne tej sili in pritegne dečka s svojim ženskim šarmom.

Igra je parodija na različne pojave v družbi, pa najsi bo pri nas ali pa kje drugje. Pri nas je ta odrska zvrst še v povojih. Čeprav je igra mišljena prvotno kot igra za otroke, je odrasle prav tako pritegnila kot mladež. Aplavz, ki je zabučal na koncu, je to potrdil.

Po igri smo pobarali nekatere gledalce o tem, kaj menijo o igri. Takole so povedali.

Pavle Kert, učitelj: „To je bila odlična igra, saj je bilo za vsakogar nekaj — za otroke in odrasle. Njena vsebina je družbeno kritična z veliko primesjo zabave".

Stanko Wakounig, učitelj in predsednik „Danice" je menil: „Igra je bila vredna obiska, ker je v enaki meri bila primerna za otroke in odrasle".

Stanko Olip, kaplan v Šmihelu: „Fletna reč. Škoda, da ni prišlo še več mladine na igro. Igralci so podajali svoje vloge odlično in upam, da so otroci sledili izpovedi igre, da so dojeli, v čem je privlačnost."

Gospod Tratar iz Črgovič: „Meni je igra zelo ugajala. Mislim, da so vsi razumeli izpoved igre. Pohvaliti moram igralce — igrali so izvrstno".

Dr. Luka Sienčnik iz Dobrle vasi je dejal: „Navdušen sem nad igro. To je bilo nekaj za otroke, ob čemer smo tudi mi starejši vživali. Ta igra ni otročja, a vendar za otroke pripravna. Vsem je treba čestitati. Scenarij je bil krasno izdelan in imel sem občutek, kot da sedim v pravem gledališču. Vsako besedo sem z užitkom poslušal".

Metka (Zablatnikova kuharca): „Vloge so bile odlično izbrane, bolje bi ne mogli biti. Otroci so zelo sodelovali in sledili igri".

Toliko nekaj mnenj po igri. Po igri je prireditelj te majhne turneje celjskega gledališča po Koroški, KKZ, povabil goste na majhno zakusko k Piceju, kjer se je predsednik Krščanske kulturne zveze Lovro Kaselj gledališkemu ansamblu prav prisrčno zahvalil. Pri tem je povedal, da so Celjani že večkrat nastopili na Koroškem, med drugim z „Veroniko Deseniško" in „Umorom v katedrali" obe predstavi je organizirala prav tako Krščanska kulturna zveza — in da je sedanji nastop ljubitelje odrske dejavnosti na Koroškem zelo razveselil. Slavko Pezdir, vodja gledališča je dejal, da so igralci radi prišli na Koroško in je pozdravil Kasljevo zamisel po občasnih obiskih Koroščev večjih predstav v Celju.

Loga vas

Za novega dekana rožeške dekanije je bil pred kratkim imenovan logaški župnik Martin Hotimitz. On je nasledil doslejšnega dekana msgr. dr. Janeza Hornböcka. Kot namestnika dekana je krška škofija imenovala župnika Franca Hudla s Kaple ob Dravi. Novemu dekanu in njegovemu namestniku iskreno čestitamo in jima želimo, da bosta tudi v bodoče na novih mestih dalje skrbela za svoje vernike.

Pliberk

Preteklo nedelje je katoliška mladina iz Pliberka, Žvabeka in s Suhe vabila na srečanje v adventu. V nabito polni farni dvorani v Pliberku so se predstavili publiki moški zbor Suha, ansambel flavt, otroške skupine iz Vogrč, z Božjega groba, Suhe, iz Libuč in Žvabeka, pevsko instrumentalna skupina Žvabek, Margit Skias, mladina iz Doba ter prvič na takšni prireditvi Jugendchor Bleiburg, pod vodstvom E. Schwanzer. Otroci in mladina so skupno z odraslimi prepevali in igrali na instrumentih božične pesmi in s tem v adventnem duhu oblikovali ta popoldan. S kratkimi igricami ter recitali so posamezne skupine opozorile na težave in dobrote v življenju in razpravljali o pravem pomenu Božiča. S skupno pesmijo, katero je osnoval pesnik Herman Germ, so zaključili prireditev, ki je zapustila v srcih udeležencev globok vtis.

Železna Kapla

Pred dvanajstimi leti smo Kapelčani zadnjikrat poslušali in gledali Miklavževo opereto na domačem odru, uprizorjeno od domačih pevcev.

Letos se je društvo „Zarja" znova opogumilo in dokazalo, da zmore tudi zdaj uprizoritev na odru, ki zahteva tako številno zasedbo. — Kakor se vidi, društvo ni v zadregi ne za starejše, ne za čisto mlade soliste. Vsi so namreč svoje vloge pohvale vredno izvedli, tako čisto mali angelčki, ki so po večini prvič nastopali na odru, kakor seveda izkušena armada parkljev s svojim poglavarjem na čelu, ki so vsi, od Luciferja do najmanjšega, pevci društva „Zarja".

Za režijo in naštudiranje operete se imamo seveda zahvaliti režiserju, gospodu administratorju Zundru in požrtvovalnemu pevovodju, gospodu učitelju Jošku Wrulichu, ki sta vrsto večerov žrtvovala za nehonoriran idealizem. K lepo uspeli opereti je prispevala s svojo klavirsko spremljavo gdč. Štefi Piskernik. Edina, toda prav lepa nagrada za vse, ki so sodelovali, je bila visokoštevilna udeležba poslušalcev in gledalcev, ki so se vsi zadovoljni vračali od lepega doživetja domov.

K uspehu pa čestitamo vsem, ki so sodelovali, tudi po tej poti.

Branko Korotaj

Občni zbor Združenja staršev na Slov. gimnaziji

Kakor že običajno, je predbožični dan staršev na Slovenski gimnaziji tudi letos bil povezan z občnim zborom Združenja staršev; bilo je to v soboto, 11. decembra 1982.

Zbralo se je lepo število staršev, da bi razpravljali o skupnih problemih. Med udeleženci so bili vodja manjšinskega šolskega oddelka vl. sv. nadzornik Rudi Vouk, nadzornik dv. sv. Valentin Inzko, prejšnji ravnatelj Pavle Zablatnik — predsednik Janko Urank mu je izrekel najboljše čestitke za 70-letnico — avstrijski konzul v Ljubljani Ciril Stern in jugoslovanski konzul v Celovcu Alfonz Naberžnik.

Predsednik Urank je v svojem poročilu orisal razvejano dejavnost Združenja staršev v prejšnjem letu in številna prizadevanja v korist šoli in dijakom. Izreden dogodek so bile proslave ob 25-letnici naše gimnazije. Na koncu se je predsednik Urank zahvalil vsem, ki kakorkoli prispevajo k temu, da se dvigneta in utrdita ugled in sloves gimnazije.

Ravnatelj Reginald Vospernik je v svojem poročilu podal kratek oris gimnazijske zgodovine — neizbrisno je povezana z imenom prvega ravnatelja, očeta Slovenske gimnazije Joška Tischlerja — in tudi prosil starše in vzgojitelje, naj prispevajo k nadaljnji rasti šole, kateri so zaupali svoje otroke.

Za Združenje staršev bodo odgovarjali naslednje leto: Predsednik: dipl: trg. Janko Urank; podpredsednik: Anton Krušic; tajnica: Janja Zikulnig; namestnica: Amalija Feinig; blagajnik: prof. Franc Brežjak; namestnik: dr. Pavel Apovnik; odborniki: Herman Čik, Fric Hudl, Marija Mešnik, Andrej Sturm, Šimej Triessnig, Breda Županc.

Stalna člana odbora sta tudi ravnatelj dr. Vospernik in prejšnji ravnatelj dr. Zablatnik.

Preglednika računov sta Lenčka Kupper in Gašpar Ogris-Martič. Za zaključek je želel predsednik Urank vsem staršem blagoslovljene božične praznike in vso srečo v letu 1983.

Po občnem zboru Združenja staršev so se starši v pogovoru z učitelji pomenili o šolskih uspehih in neuspehih svojih otrok.

PISMA BRALCEV

KDZ in mirovne špekulacije

V NT, štev. 47 (25. 11. 1982) sta predstavila Rudi Vouk in Kristijana Grilc svoje najnovejše „špekulacije o miru".

Po mnenju piscev je postalo demonstriranje za mir „moderno". Logična posledica: tudi KDZ se ni mogla upreti takemu „novemu trendu" zato se je vključila v mirovno gibanje . . .

Temu bi dodal še, da je očitno postalo moderno tudi špekuliranje z mirom: nekateri posamezniki, tako bi človek sodil po njihovem govoričenju, vedo za edino pravilno navodilo za ustvarjanje miru. Sami so tako zelo prepričani o pravilnosti svojega mnenja, da se ne požvižgajo samo na vsako diskusijo in objektivnost, temveč tudi na mirovno gibanje samo. Logična posledica: tudi KDZ se je kmalu spet ločila od raznih mirovnih komitejev . . .

Zelo sem se čudil trditvi, češ da so organizirani borci za mir „glavnopoklicni demonstranti za mir". Tako namreč R. Vouk in K. Grilc utemeljujeta umik KDZ iz celovške „Koroške mirovne iniciative/Kärntner Friedensinitiative". Nehote se človeku vsili podobnost te trditve s hujskanjem KHDja proti slovenskim narodnim aktivistom in funkcionarjem, ki so organizirani v političnih, prosvetnih in mladinskih organizacijah in ki jih KHD psuje s „poklicnimi Slovenci". Domnevam, da je vsaj Koroškim Slovencem jasno, da bo mogoče doseči enakopravnost v smislu sedmega člena ADP le s skupnim, enotnim in organiziranim nastopanjem pred avstrijsko vlado. Isto velja tudi za mirovno gibanje: na odločitve politikov in strategov ob zeleni mizi lahko vpliva le organizirano in močno mirovno gibanje, ne pa posamezi kričači, ki trobijo vsak v svoj rog. „Potrebna je popolna razorožitev in za dosego tega cilja je potrebno toliko dela, da ni časa za trapaste diskusije o premoči te ali one strani." Kaj to pomeni? V mirovnem gibanju deluje najširši spekter avstrijske javnosti: socialisti, komunisti, pripadniki meščanskih strank, člani cerkvenih organizacij in tako imenovani neopredeljeni. Jasno, da si v tem krogu niso vsi vedno enotni v vsakem vprašanju, ki se stavi v zvezi z mirovno problematiko. Zato so pa diskusije tem bolj pomembne, saj se mirovno gibanje razvija stalno naprej ravno na podlagi diskusij. Da se diskutira tudi o vzrokih oboroževanja, je samoumevno, in da se pri tem vprašanju pojavijo diferencirana mnenja, je edina logična posledica. Preenostavno pa je preprečiti tako diskusijo s trditvijo o enaki krivdi obeh blokov. Očitno pa se KDZ ravno s tako trditvijo zadovoljuje. Naredila sicer nič ni, čeprav je predsednik mnenja, da je potrebno „delati" za razorožitev, ne pa „trapasto diskutirati". Kljub temu smo pogrešali aktivno sodelovanje KDZ pri zadnjih akcijah in prireditvah mirovnega gibanja.

Igor Schellander, Dunaj

*

Tole pismo bralca je tipičen primer za „trapaste diskusije", kot smo pisali v našem članku. Pisec protestira, češ da smo obe velesili postavili na isto stopnjo. Po številu raket to morda ne drži popolnoma, drži pa, da bi obe mogli uničiti ves svet. V teh diverznih mirovnih komitejih, od katerih smo se ločili, pa so se vrtele diskusije predvsem o miroljubnosti oz. nevarnosti te oz. one strani — izgubljanje časa. Prav med nami, Slovenci, jih je očitno mnogo, ki bi radi glorificirali samo eno stran.

Da pa KDZ ničesar ni prispevala k mirovnem gibanju, je pravo podtikavanje. Prispevali smo toliko kot ZSM, DPK idr. — premalo namreč, kajti poiskati bo treba učinkovitejši način dela.

odbor KDZ

„Mutasti bratje" govorijo o življenju koroških Slovencev. O vztrajanju v lastni narodni zavesti in o odpadništvu. Govori o ljudeh, ki so jim odvzeli besedo, a ko ti ljudje zapojejo, zapojejo po slovensko. Tu je nemški raznarodovalni pritisk, tu je odnos matičnega naroda do sonarodnjakov, ki živijo pod vedno tesnejšim nebom. Odnos, ki je včasih „izletniški", saj ni vedno lahko razumeti stiske drugih. V povesti o delu naroda, ki kljubuje hudim pritiskom, ki je večkrat šibkejši od teh pritiskov, se prepletajo misli, ki se večkrat rodijo v nasprotujočih se parih: majhnost in vztrajanje, ideologija in intima, morala in majhnost, videz in resnica.

Igra prerašča svoja izhodišča, da so izhodišča jasnejša in polnejša, ali kot pravi sam Kmecl: „Če je igra vsaj približno tisto, kar je njen avtor hotel in želel, pa bi morala govoriti o katerikoli manjšini na katerikoli meji — ne samo geografski, tudi moralni: o stiskah šibkega in majhnega, vendar zvesto samosvojega in potolčenega.

*

Že dolgo ni pustila kaka premiera na obiskovalcih tako globokega vtisa, kot sinočna praizvedba slovenske novitete „Mutastih bratov" Matjaža Kmecla. Igra, ki jo je sinoči ansambel Slovenskega stalnega gledališča uprizoril v našem Kulturnem domu, se v mnogočem dotika tudi našega vsakdanjega življenja, življenja slovenske narodnostne-skupnosti nasploh. Iz Kmeclovih „Mutastih bratov" klije na dan problematika Slovencev na avstrijskem Koroškem, v nas bije vsa tragika krvavi realizem, celo brutalnost spopadov, ki jim je manjšina večkrat na milost in nemilost podvržena, ki se z njimi sooča.

(Primorski dnevnik, 11. 12. 82

Krščanska kulturna zveza v Celovcu
vabi na
ogled igre Matjaža Kmecla

MUTASTI BRATJE

v sredo, 22. decembra 1982

v Cankarjevem domu v Ljubljani.
(pred predstavo ogled Cankarjevega doma)
Igra Slovensko stalno gledališče iz Trsta.

Cena: (vstopnina in prevoz): 150.-

Ker je število omejeno, prosimo za prijave najkasneje do ponedeljka, 20. decembra 1982 v pisarni KKZ (tel.: 04222/512528°23/°24)

Vozi avtopodjetje Sienčnik.
Odhod: 15.00 Dobrla vas (Sienčnik)
15.30 Celovec (izpred Mohorjeve)

14. Koroški kulturni dnevi

od 27. do 29. decembra 1982
10.-Oktober-Straße 25, 9020 Celovec, Mohorjeva

SPORED

PONEDELJEK, 27. 12. 1982

9.30 Otvoritev
10.00 Feliks Wieser, Matevž Grilc: Informacija o položaju slovenske skupnosti na Koroškem
11.00 Teodor Domej-Avguštin Malle-Marjan Šturm-Janko Malle: 40-letnica pregona in upora koroških Slovencev
14.30 Teodor Domej: Ob 75-letnici organiziranega kulturnega dela med Slovenci na Koroškem: Ustanovno obdobje kulturno-prosvetnega dela osrednjih kulturnih organizacij
16.00 Predstavnika KKZ in SPZ: Načrti in cilji kulturno-prosvetnega dela osrednjih kulturnih organizacij.
19.30 Pričevanja: Pregon in upor

TOREK, 28. 12. 1982

9.00 Janko Pleterski, Hanns Haas, Dušan Nečak:
Koroški Slovenci in delavsko gibanje
Janko Pleterski: Obdobje do leta 1920
Hanns Haas: Obdobje od leta 1920 do leta 1938
Dušan Nečak: Obdobje po drugi svetovni vojni
14.30 Alenka Tuta Rebula: Narodno vprašanje v Trstu — raziskava med slovenskimi delavci
15.30 Robert Minnich: Prilagoditev in družbena identiteta v Ukvah. Nekaj prvih vtisov o kulturi marginalne skupine v Kanalski dolini
19.30 Koncert „Slovenskega okteta“ ob 30. letnici njegove ustanovitve.

SREDA, 29. 12. 1982

9.00 Günter Scheer: Akcije in cilji akcijskega fonda za gorska območja in razvojne tendence v kmetijskih področjih s slabo razvito strukturo
10.30 Franz Greif: Razvoj kmetijstva na Koroškem po letu 1945

Zaključek 14. Koroških kulturnih dni

RADIO CELOVEC
SLOVENSKE ODDAJE

Petek, 17. decembra:

14.10—15.00 Koroški obzornik — Kar po domače.

Sobota, 18. decembra:

09.00—09.55 Od pesmi do pesmi — od srca do srca.

Nedelja, 19. decembra:

07.05—07.35 Duhovna misel — Naj pesmica naša darilo vam bo.

Ponedeljek, 20. decembra

14.10—15.00 Koroški obzornik — St. Premrl-V. Vodušek: Božične skrivnosti (16 samospevov za bariton in klavir).

Torek, 21. decembra:

09.30—10.00 Domača zabavna glasba.
14.10—15.00 Koroški obzornik — Otroci, poslušajte! V. Vodopivec: Zgodba svete noči (Kvintet Dunajskega krožka).

Sreda, 22. decembra:

14.10—15.00 Koroški obzornik. — Adventne pesmi (Meš. zbor J. Petelin-Gallus iz Celovca). — Cerkev in svet.

Četrtek, 23. decembra:

14.10—15.00 Koroški obzornik — Mladinska oddaja.

Pavle Zidar o Ferkovi knjigi „Smrt, črni cikel“

Biti vzet v pesem

Resnico govori, kdor izgovarja senco. (P. Celan)

Pravkar sem odložil pesniški prvenec Janka Ferka, Smrt, črni cikel, ki mu ga je založila MD v Celovcu v še zadnjem trenutku leta (1982). Še zalistujem po knjigi (oprema Karl Vouk, perorisbe, ubrane na minevanje, spremljajo pesniške enote) — ne, pesniškega snovanja ne moreš kar tako brati, kot karkoli, kar se začrni prek tiskarskega svinca.

Za branje pesmi se moraš ogrniti v posebno občutje in tudi še v lastne spominske zveze, šele z doživetjem lastnega nadčutja, kaj *je biti vzet v pesem,* lahko doživljaš branje pesmi, ves v dvomih, ali je recimo biti vzet v pesem to, kar se je zgodilo Marku Pavčku, ko je bil res, s telesom vred vzet v svojo, ali kakor se je namenilo Francetu Balantiču, ki je bil posrkan vanjo prek groze ognja, ali pa samo tako, kot se ji je prepustil Ferk — le navidezno, v resnici pa dejansko ali dobesedno tako, kakor že omenjena dva pesnika — Pavček in Balantič.

Pesem je upor zaradi srečavanja z resnico, ki je nravno in tvarno višja od banalne ekonomije političnega načrtovanja, kaj bo kdo mislil, čutil in počel do groba.

Pesem je izstop iz tega disciplinirnega in uhojenega konteksta, zato je nekje vsak od nas tudi poklican biti pesnik, to je upornik proti „smislu in redu“ in tako nekega dne z lastnimi besedami doživeti nadčutno, to je tisto bistveno, ki je zajedreno v vsakem od nas in ki se imenuje luč ali pesem, v resnici pa intimno doživetje sveta v lastnih barvah.

Delati pesem, ne, to ni tako, kakor če z obličem gladiš desko v sijaj gladkosti — biti vzet v pesem je zapleten in tragičen postopek, poln srha.

In zdaj si oglejmo Ferkov „postopek“.

Vse pesniške enote v tej knjigi so sršeče (zagnane v še en potihnjen izdih), skoraj neurejene, in v ritmu, ki ti še dolgo odmeva v spominu, kakor da si pravkar izstopil z dolge vlakovne vožnje in te kolcanje tračnic spremlja v podzavedanju dalje. Tu so potem filozofemi — kakšen smisel ima kaj pomeni živ-

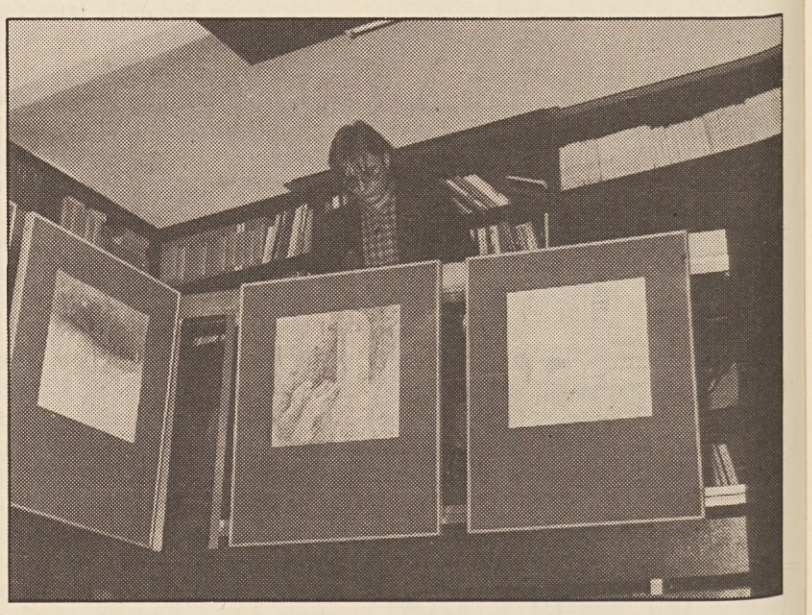

V petek zvečer je bila v Mohorjevi knjigarni edinstvena predstava knjige „Smrt. Črni cikel“ Janka Ferka ter ilustratorja Karla Vouka. Vsak, kdor je vstopil v knjigarno, je mislil, da je prišel na „vahtanje“. Nekje v ozadju je visela črna plahuta, na kateri se je belil mrtvaški motiv in pa naslov knjige. Ogenj sveč je plapolajoč risal turobne motive v prostoru.

Režiser te predstave je bil Marjan Sticker in mu je zamisel odlično uspela. Brez dolgoveznih uvodov je ob medli svetlobi sveč in majhne lučke bral avtor Ferk iz svoje najnovejše knjige, Karl Vouk, ki je prispeval ilustracije, pa je osvetljeval slike. Tako sta bila pesem in slika živa, pardon „mrtvaška“ enota in to je vse precej prevzelo in pretreslo.

S to predstavo, ki je lepo pokazala povezavo med slikarstvom in literaturo, je Mohorjeva začela načrt „Stalne galerije v knjigarni“. Voukove slike bodo razstavljene do 6. januarja 1983. Knjigarna načrtuje podobne prireditve in razstave. Kot smo zvedeli, posreduje knjigarna tudi slike naših umetnikov.

Edvard Kocbek

Ogenj

6.

Dvignil je glavo, glas mu je postal ukazujoč:

„Začniva!“ Stopil je k nosilom, da bi Žgur sedel nanje, on pa pokleknil ob njem.

Toda kaplan se ni ganil. Pogledal ga je obupano: „Ne morem.“ Z dlanjo si je obrisal potno čelo in dejal: „Kako naj to storim? Bojim se . . .“

Tone ga je prijel za roke in odpeljal k nosilom: „Ne boj se, maziljenec, zberi se!“ Posadil ga je kakor otroka: „Tako.“ Okrog vratu mu je dal štolo in pokleknil.

Duhovnik je zaprl oči in napravil okorno znamenje križa nad klečečim. Štola je z enim koncem obvisela naravnost navzdol, z drugim pa se je naslonila na žilo, ki je močno utripala na vratu šepetajočega izpovedanca. Žgur se ni mogel zbrati. Ni in ni mogel pomiriti šumečega nereda v svoji glavi. Iz trenutka v trenutek se mu je povešala, da jo je moral zmerom znova dvigniti. Bil je prazen in osramočen.

Svetilka v zidni vdolbini je začela pojemati, le včasih je zagorela z velikim plamenom in takoj zatem začela znova brleti. Zunaj je le še nalahko deževalo. Šum dežja se je spajal s Tonetovim šepetanjem. Spočetka ga zmedeni duhovnik ni slišal, potem pa so mu posamezne besede začele prebujati zavest in ga opozarjati na skrivnost greha in njegovega odpuščanja.

Tone je preletel svoje življenje in šele zdaj občutil, da ljubezen človeka ne dela smrtnega, temveč večnega. Njegovi ganljivi grehi so govorili, da je ljubezen vezana na pomanjkljivosti bitja in da je prav zato močnejša od smrti. Človekova zgodovina ga je začela povzemati vase, otroško upanje ga je začelo prepajati. Molčeči Bog je tiho spregovoril.

Žgurju se je začelo jasniti, začel je poslušati življenje in njegove dogodke. Oči so se mu zagledale v strmoglavo globino. Ni se spomnil, da bi kdaj imel tako čist občutek za človekove grehe kakor ob Tonetovi zgodbi. V tipajočem in nevednem človekovem ravnanju je odkril posebno pretresljivost. Spovedančeva, sproščenost, ki je rastla od minute do minute, ga je povezala s tesnimi vozli in ga začela stiskati, da se mu je vznemirilo telo in so mu zabrneli živci.

Toneta je obšla nova tesnoba, različna od prejšnje. Začel je preraščati snovni svet. Prešinila ga je notranja svetloba, prihodnost je zagledal tako brezpogojno kakor še nikoli, telesno pa je zaznal navzočnost sil, ki jim človek pozna le namišljena imena. Prvič v življenju so se mu približale in se začele spajati z njim. Bilo mu je, kakor da ga bodo zdaj zdaj raznesle.

Ko je končal izpraševanje vesti, je umolknil. Žgur se ni premaknil. Tone je v molku začutil, da ne kleči pred duhovnikom, temveč pred nočnim vesoljem, ki se je medtem popolnoma umirilo in začelo zveneti z mirno tišino. Počasi je dvignil glavo, odprl oči ter zagledal duhovnikov groze polni in spačeni obraz, ki so se mu na čelu nabrale nove potne kapljice. V njem je spoznal sebe in vse žive ljudi.

Znova je sklonil glavo in začel moliti kesanje. Besedilo, ki se ga je naučil v prvih razredih ljudske šole, je izgovarjal s slovesno enakomernim glasom, vanj se je prikradel igrivi tresljaj nekdanjih ministrantskih odgovorov. Čudil se je sam sebi, da ga je znal ponoviti s spretnostjo nedolžnega otroka in da se ni niti enkrat ustavil. Starodavne besede so dobile neizčrpno živ smisel, s svojim jasnim odmevom so ostale na stenah mračnega prostora in ga podomačile.

Ko je odmev molitve popolnoma izzvenel, je dvignil glavo in zagledal Žgurja, kako strmi motnih oči v temna tla in se trese po vsem životu. Ta pogled na klavrnega duhovnika ga je presunil. Duhovnik je vedel, da je Tone končal in da bi mu moral dati odvezo, pa se ni mogel ganiti. Šele ko je Tone prijel za njegovo vročo dlan, se je rešil iz strašne ukletosti, dvignil desnico in napravil težko obredno znamenje, s katerim ga je odvezal od zemlje. Tone se je prekrižal in začutil, da je pripravljen za na pot. Vstal je naglo, kakor da bi se mu mudilo.

Žgur se je prav tako dvignil in ga motno pogledal. Hotel je nekaj reči, pa ni spravil niti glasu iz sebe. Tresoč se kakor šiba na vodi je oddrsal proti vratom, jih odprl in izginil v njih. Tone je zrl za njim, dokler vojak vrat ni zaklenil.

Obstal je ob oknu. Svetilka je skoraj popolnoma ugasnila, nastajala je mirna tema.

Bila je tista ura čez polnoč, ko je tišina do kraja razvezana in ko drhtita le še oba tečaja vesolja, življenje in smrt. Z dreves in žlebov je padla poslednja kaplja, od vsepovsod je sveže zadišalo. Šumni, žalostni in nespeči ljudje vidijo ob takem času resnice, ki jim sicer nikoli ne pridejo v zavest. Snujoči duhovi odkrijejo v taki uri obliko svojega zrenja in položijo vanjo svojo najlepšo misel. Ljubeči najdejo svoje milo zadoščenje, umirajoči zadobijo svoj mir, krive pa popade najhujša muka.

Zatisnil si je eno uho, ko se je naslonil na mrežo v oknu, in zaslišal stvarnost, kako je utripala s tistim sanjskim šumom, ki ga je občutil kot otrok, ko je ležal z ušesom na domačih blazinah in poslušal dražljive besede bedečih bitij.

III

Amon je stopil na temni hodnik in se spustil na prvo stopnico. Tedaj ga je nenadoma obšel divji nemir, da se je moral ustaviti in oprijeti stene. Začutil je, da je začel drhteti in da se ne more ubraniti temnega nemira. Zdaj je prišlo, je pomislil in se prijel

ljenje v življenju — privzdignjeni v zanos lepote obupa, pa tudi čisto izkustvo smrti, kakor da je pravkar prepisano z bolniškega lista, kajpak je tudi ta terminologija skozi isti psihični postopek razžarjena v pesniški dogodek.

V resnici pa nam knjiga zelo zgovorno pripoveduje o Ferkovi smrti. Zabrisano. Vendar dovolj očito, da se je to (ta smrt) tudi v resnici dogajala in zgodila, ker je vsako prispodabljanje samo odsevanje temnočrnega pripetljaja. Lahko pa je Janko Ferk doživel smrt drugače in jo le učinkovito prevzel nase. Tudi to je mogoče.

Naj bo torej resnica še tako bridka (recimo kakor smrt), človeški postopek z njo je vedno isti, spremeni jo v lepoto. Spomnimo se samo Murnove Nebo nebo ali Murnovi po svoji umetniški enkratnosti enake Udovičeve, Udarec iz zraka:

Že dolgo, célo večnost
nobenega znamenja,
od kod se bliža,
kar je prihranjeno zate,
in še trenutek prej
nobenega glasu.

Potem — v razklanem hipu,
ki jezno zadoni,
iznenada iz neke
druge razsežnosti,
od neke neznane strani
stisnjena pest
iz trdega zraka
udari, zadene in ponavlja
svoj zamah.

Tam, kjer te je doletelo,
si odslej doma,
tam je tvoja zemlja,
dobil si jo v last do konca,
samo na nji
lahko živiš.

(J. Udovič, Oko in senca, 1982. CZ Ljubljana)

Zdaj pa si še oglejmo kultiviranost in erudicijo pesniškega postopka, v katerem so možnosti jezika seveda še odprte, pri najboljši Ferkovi pesmi iz Smrti, črnega cikla:

smrt ni pesniška
v razmerju smrt človek je smrt
prevzvišen mojster
do sebe je smrt navaden
delavec,
smrt dela za najvišjo plačo,
smrt človeka je blago
v očeh občinstva je smrt
nespremenljiva umetnost
slog je dokončen. večen. in
barva je temnočrna
svoboda te umetnosti je
omejena. meja je smrt
vse je obsojeno na smrt.
to je meja. to je upanje
že ob rojstvu je pot začrtana.
smrt spremlja vsakogar
zadovoljivo je. da se smrt ne
plačuje kot zlato z denarjem
plačuje se kot mnenja in
prepričanja. z glavo
in življenjem.

Izjemno!

Povedano umetniško kakor malokaj. In pa soodvisno z dogodkom, ki mu pravimo — smrt.

Stilna novota te (in vseh pesmi) je omogočila Janku Ferku izjemen liričen dosežek. Substanca te (Ferkove) smrti bo še dolgo dolgo pobrnevala v meni, kakor Udovičev Udarec iz zraka.

V Janku Ferku imamo zagotovo pesnika izjemnega darú, njegov spoznavni organ ni le intuicija za izjemne stvari bivanja, kot je minevanje, ampak je pri njem že vidna tista srečna bivanjska razklanost, ki ga nam je za zmeraj zaznamovala za svojega.

Pred nami je — vsaj v tej pesniški paraboli — nepokorjen človek med toliko pokorjenimi, in to je dobro.

Mistična regresija Ferkovega bivanja v prispodobo smrti je, sodeč po citirani pesmi, že del tistega prefinjenega občutja, ki ga je zaznal v Erosu-Tanatosu Alojz Gradnik:

Pil sem te in ne izpil, ljubezen.
Ko duhteče vino sladkih trt
užil sem te, da nisem bil več
trezen
in da nisem vedel, da si smrt.
Zrl sem v strašne teme tvojih
brezen:
in ker bil pogled je moj zastrt
od bridkosti nisem vedel, Smrt,
da si najskrivnostnejša Ljubezen.

ŠMIHEL

OBČNI ZBOR

Prireditelj: KPD v Šmihelu
Kraj: farna dvorana v Šmihelu
Čas: sobota, 18. 12. 1982, ob 19.30 uri

za srčno stran. Zdaj je prišlo tisto, si je znova ponovil. Zadnja leta ga je obhajala slutnja, da se bo na svetu kmalu zgodilo nekaj nepreklicnega, kar bo mnoge ljudi prizadelo in velike stvari prevrnilo. Čim bolj ga je izmišljenina dražila, tem bolj igriva je postajala, tako da ga nazadnje ni več vznemirjala. Ta trenutek pa je zaživela v njem z novo nespravljivo močjo in ga zbodla z neznansko bolečino. Razširil je oči v temi kakor pijanec, ki se bojuje zoper zamegleno zavest, in globoko zavzdihnil.

Na pragu se je zabliskalo in mu vzelo pogled, čez dva trenutka pa je votlo zagrmelo, kakor da bi se sesule skalne stene nad vasjo. Ustavil se je in se oddahnil, narava mu je prišla na pomoč. Zdaj je vedel, da bo laže prenesel. Že od nekdaj je ljubil blisk in grom, prebujala sta mu dramatično čustvo, ki je bilo podobno neznansko slovesnemu razpoloženju. Ko je vnovič zablisnilo, je pod seboj zagledal vas. Zdrznil se je, hiše je v trenutni luči opazil v popolnoma drugačni podobi kakor ob dnevu. V njem se je pojavila misel, da je bil slep in krivičen za marsikaj v življenju in da se je iz globoke teme v bliskoviti osvetljavi odkrila tista stran njegovih ljudi, ki grehi o njej ne govore in ki je doslej sramežljivo čakala na svojo uro. Stal je naslonjen na kamnitne okvire vrat in ni mogel dalje. V slehernem blisku je na novo zagledal fantastično porazdeljeno skupino hiš pod seboj.

Nato je prišla nadenj misel, da se je človeštvo začelo na novo razdeljevati. Določno je čutil, kako se je meja med ljudmi začela živahno pregibati, nekateri med njimi so se začeli približevati drug drugemu, drugi pa oddaljevati. Začudil se je preprostemu spoznanju, da se mu neznanci približujejo, znanci pa odmikajo. Ko se je premaknil, je vedel, da prihaja velika negotovost, znamenje zgodovinskih prelomov, in da se bo izza nje pokazala nova človeška varnost.

Še vedno ni vedel, kam ga vodi korak. Ob cerkvi je zagledal mrtvašnico. Srce mu je stisnila ostra bolečina, najraje bi krenil k njej, pa se ni mogel premakniti. Ko je znova zablisnilo, je zagledal pred njo italijanskega stražarja z dolgo puško. Bil je Sicilijanec, doma z otoškega višavja. Košata slovenska pokrajina mu je bila prebohotna. Podnevi se mu je zdela kakor grajski vrtovi iz vročih poletnih sanj, ponoči pa mu je bila njena travna in gozdna košatost zavratna. Vojak se je pogosto ustavljal in pogledoval v neskončno noč okoli sebe, sam sebi se je zdel bolj izgubljen od človeka, ki so ga zaprli v mrtvašnico in ki ga bo spremil v smrt.

(Dalje prihodnjič)

TV

1 AVSTRIJA

PETEK, 17. decembra: 9.00 Poročila — 9.05 Am, dam, des — 9.30 Ruščina — 10.00 Šolska TV — 10.30 Gospodar sedmih morja — 12.15 Hrvaška — 13.00 Poročila — 17.00 Am, dam, des — 17.30 Madita — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Panoptikum — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Kottan — 21.20 Neurje ali konec Dunaja — 22.10 Šport — 22.20 Nočni studio — 23.20 Poročila.

SOBOTA, 18. decembra: 9.00 Poročila — 9.05 Angleščina — 9.35 Francoščina — 10.05 Ruščina — 10.35 Advent — 10.55 Zoltan Kodaly — 11.55 Nočni studio — 13.00 Poročila — 14.30 Tri dekleta ob Schubertu — 16.00 Iz parlamenta — 17.00 Jolly box — 17.30 Flipper — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Dvakrat sedem — 18.25 Heinz Conrads — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Šport — 20.15 Caterina — 21.50 Šport — 22.25 Rok in klasika — 23.55 Poročila.

NEDELJA, 19. decembra: 10.55 Smučarsko SP (ženske) — 12.15 Smuk moških — 15.15 Iskanje srebrnega zvonca — 16.45 Oddaja za otroke — 17.05 Cirkus — 17.15 Muminsovi — 17.45 Klub seniorjev — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v sliki — 19.20 Pogovor v adventu — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Šport — 20.15 Nedosegljiva — 21.45 O čaru plesa — 22.50 Šport — 23.05 Poročila.

PONEDELJEK, 20. decembra: 9.00 Poročila — 9.05 Am, dam, des — 9.30 Prosim za mizo — 10.00 Šolska oddaja — 10.30 Tri dekleta ob Schubertu — 11.55 Oče in sin — 12.00 Iz parlamenta — 13.00 Poročila — 17.00 Am, dam, des — 17.30 Madita — 17.55 Za lahko noč — 18.00 To je ostalo od orla — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Šport ob ponedeljkih — 21.05 Profesionalci — 21.55 Večerni šport — 22.25 Poročila.

TOREK, 21. decembra: 9.00 Poročila — 9.05 Am, dam, des — 9.25 Slalom moških — 10.30 Hudič v Coloradu — 11.55 Božič v Avstriji — 12.15 Moja najljubša pripovedka — 12.25 Slalom moških — 13.15 Poročila — 17.00 Am, dam, des — 17.25 Oddaja z miško — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Dick Turpin — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Teleobjektiv — 21.00 Človek — 21.45 Panorama — 22.35 Šport — 23.00 Poročila.

SREDA, 22. decembra: 9.00 Poročila — 9.05 Oddaja z miško — 9.35 Francoščina — 10.05 Šolska oddaja — 10.35 Colorado — 11.50 Oče in sin — 11.55 Smučarsko SP — 13.15 Poročila — 17.00 Mali zmajček — 17.30 Madita — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Teleski — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Daddy Langbein — 22.15 Dvakrat sedem — 23.00 Poročila.

ČETRTEK, 23. decembra: 9.00 Poročila — 9.05 Am, dam, des — 9.30 Dežela in ljudje — 10.00 Šolska oddaja — 10.30 Okrajno sodišče — 12.15 Klub seniorjev — 13.00 Poročila — 17.00 Am, dam, des — 17.30 Madita — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Pogled v lonec — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Konec je lahko tudi začetek — 21.10 Prihajajo in vprašujejo — 21.55 Šport — 22.45 Poročila.

2 AVSTRIJA

PETEK, 17. decembra: 16.15 Iz parlamenta — 17.30 Naša šola — 18.00 Galerija — 18.30 Brez nagobčnika — 19.15 Otroci pripovedujejo — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Telemed — 21.20 Politika ob petkih — 22.20 Pet dni do doma — 0.05 Poročila.

SOBOTA, 18. decembra: 15.00 Politika ob petkih — 16.15 Ljubite klasiko? — 17.00 Ljuba družina — 17.45 Kdo me hoče? — 18.00 Dvakrat sedem — 18.25 Šport — 19.00 Trailer — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Ljudski odvetnik — 20.15 Burko si hoče privoščiti — 22.20 Vprašanja kristjana — 22.25 Colorado (pon.) — 23.50 Sto mojstrskih del — 0.00 Poročila.

NEDELJA, 19. decembra: 16.00 Smučarsko prvenstvo profesionalcev — 16.30 Adventno petje — 17.00 Ptičji raj — 17.45 Glasba iz Latinske Amerike — 18.30 Okay — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Tedenski pregled — 20.15 Moby Dick — 22.10 Uporniki Liang Shan Po — 22.55 Literatura v delavskem svetu — 23.45 Sto mojstrskih del — 23.55 Poročila.

PONEDELJEK, 20. decembra: 18.00 Perspektive — 18.00 Križarjenje svetovnega popotnika — 19.00 Kam s strahom? — 19.15 Otroci pripovedujejo — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Družina Merian — 21.05 Ko bi drevesa mogla govoriti — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Bele noči — 23.55 Poročila.

TOREK, 21. decembra: 17.45 Šolska oddaja — 18.00 Orientacija — 18.30 Križarjenje svetovnega popotnika — 19.00 Kam s strahom? — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Kaj sem? — 21.03 Dallas — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Club 2.

SREDA, 22. decembra: 18.00 dežela in ljudje — 18.30 Šport — 19.00 Kam s strahom? — 19.15 Otroci pripovedujejo — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Kulturni žurnal — 21.05 Prizorišča svetovne literature — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 O pisalni mizi — 22.35 Deset pred dvanajsto 23.20 Poročila.

ČETRTEK, 23. decembra: 17.45 Šolska TV — 18.00 Na poti po Avstriji — 18.30 Dvakrat sedem — 19.15 Otroci pripovedujejo — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Trič trač — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Jour fix — 23.20 Sto mojstrskih del — 23.30 Poročila.

1 LJUBLJANA

PETEK, 17. decembra: 8.55 TV v šoli — 10.35 TV v šoli — 17.20 Poročila — 17.25 Dvojčka — 17.55 Od vsakega jutra raste dan — 18.25 Obzornik — 18.40 Spoznavanje naše naravne dediščine — 18.55 Za zdravo življenje — 19.10 Risanka — 19.30 TVD — 20.00 Nove tigrove brigade — 21.05 Zrcalo tedna — 21.25 Nočni kino: Maska rdeče smrti — 22.50 Poročila.

SOBOTA, 18. decembra: 8.00 Poročila — 8.05 Mišje prigode — 8.15 Pedenjžep — 8.30 Samo Katka — 9.00 Dvojčka — 9.30 Mali svet — 10.00 Povezave — 10.50 Pozdravljena, Makedonija — 13.00 Po sledeh napredka — 11.30 Dokumentarna oddaja — 12.00 Poročila — 15.50 Poročila — 15.55 Kon Titki — 16.55 PJ v košarki: Zadar : Partizan — 18.30 Naš kraj: Rateče — 18.45 Ciciban, dober dan — 19.00 Zlata ptica: Prerokovanje — 19.10 Risanka — 19.30 TVD — 20.00 Ljubezen mehanika Gavrilova — 21.25 TV teka — 22.40 Poročila.

NEDELJA, 19. decembra: 8.35 Poročila — 8.40 Živ žav — 9.25 Človek in pol — 10.30 TV kažipot — 12.15 Domači ansambli — 13.45 Poročila — 13.50 Visok pritisk — 14.55 Živeti z naravo — 15.40 Homer — 17.15 625 — 17.40 Športna poročila — 17.55 Sestanek v nebotičniku — 18.55 Ne prezrite — 19.10 Risanka — 19.30 TVD — 21.10 Športni pregled — 21.40 Poročila.

PONEDELJEK, 20. decembra: 10.00 Poročila — 16.00 Kmetijska oddaja TV Novi Sad — 17.00 Poročila — 17.05 Povezave — 17.55 Tretje obdobje — 18.45 Mladi upi — 19.15 Risanka — 19.30 TVD — 20.00 Ustrelite Kastorja — 21.10 Ali se med seboj dovolj poznamo — 21.55 Poročila.

TOREK, 21. decembra: 9.25 Slalom za moške — 12.25 Slalom za moške — 16.30 Poročila — 16.35 Mišje prigode — 16.50 Slalom za moške — 17.50 Pisani svet — 18.25 Podravski obzornik — 18.40 Mostovi-Hidak — 18.55 Knjiga — 19.10 Risanka — 20.00 Aktualna oddaja — 20.50 Sinovi in ljubimci — 21.45 V znamenju.

SREDA, 22. decembra: 16.50 Poročila — 16.55 Ciciban, dober dan — 17.40 Superveleslalom za moške — 18.25 Notranjski obzornik — 18.40 Govorica telesa — 19.00 Risanka — 19.30 TVD — 20.00 Film tedna: Nesrečni klobuk — 21.30 Majhne skrivnosti velikih kuharskih mojstrov — 21.35 Miniature — 21.45 V znamenju.

ČETRTEK, 23. decembra: 10.00 Poročila — 10.05 TV v šoli — 15.45 Šolska TV — 17.00 Poročila — 17.05 Zbis: z modrim zajcem med slikami — 17.20 Zapisi za mlade — 17.55 Mozaik kratkega filma: Z desko v valove, ni prostora za ljudi — 18.25 Gorenjski obzornik — 18.40 Na sedmi stezi — 19.30 TVD — 20.00 Bobu bob — 21.10 Naši baletni umetniki — 21.40 V znamenju.

2 LJUBLJANA

PETEK, 17. decembra: 17.25 TVD — 17.45 Plavica — 18.15 Beseda mladih — 18.45 Zabavno glasbena oddaja — 19.30 TVD — 20.00 Vidiki — 20.45 Zagrebška panorama — 21.00 Izbrani trenutek — 21.10 Nočni kino: Nosorog.

SOBOTA, 18. decembra: 16.00 Zlati slavček — 17.00 Dediščina za prihodnost — 17.55 Naša leta — 19.00 Narodna glasba — 19.30 TVD — 20.00 TV kaseta — 20.30 Poezija — 21.05 Poročila — 21.10 Človek in čas — 21.40 Športna sobota — 22.00 Moj svet glasbe.

NEDELJA, 19. decembra: 9.00 Oddaje za JLA — 15.30 Vražje dekle — 16.55 Nedeljsko popoldne — 18.55 Risanka — 19.30 TVD — 20.00 Življenje na zemlji — 20.55 Poročila — 21.00 Lov za zakladom.

PONEDELJEK, 20. decembra: 17.25 TVD — 17.45 Rdeče, rumeno, zeleno — 18.00 Narodne pravljice — 18.15 Izobraževalna oddaja — 18.45 Glasbena oddaja — 19.00 Telesport — 19.30 TVD — 20.00 Znanost in mi — 20.45 Zagrebška panorama — 21.05 Pojem pesnike.

TOREK, 21. decembra: 16.10 Suncokrili — 16.40 PJ v košarki — 18.15 Odprta knjiga — 18.45 Glasbeni amaterji — 19.30 TVD — 20.00 Večer za tamburico — 20.45 Čas podvigov — 21.35 Zagrebška panorama.

SREDA, 22. decembra: 17.25 TVD — 17.45 Radost Evrope — 18.15 Obramba in samozaščita — 18.45 Narodna glasba — 19.30 TVD — 20.00 Ali se med seboj dovolj poznamo — 20.45 Poročila — 20.55 „Diogeneš".

ČETRTEK, 23. decembra: 17.25 TVD — 17.45 Za mano, dečki — 18.15 Znanost — 18.45 Muppet show — 19.30 TVD — 20.00 Kino oko.

Ob robu povedano

Strankarski „Miklavž“

V nekaterih občinah, kakor npr. v Bilčovsu, je zanimivo opazovati, kako delajo nekatere ustanove oziroma organizacije takozvano „Schleichwerbung“ (v pravem pomenu besede).

Nosijo starim ljudem ob določenih prilikah, kot npr. za Miklavža darila, pri katerih seveda ne manjka oznaka neke (večinske) stranke.

Dvomljivo je, ali stoji pri teh ljudeh v ospredju misel ljubezni do starih ljudi ali ljubezni do volilnih glasov.

Je taka politika snubljenja glasov brez alternativnega programa zares verodostojna — in to v „Zeiten wie diesen?“ ... skandal.

Smučarski tečaj slovenske športne zveze v Saalbach/Hinterglemmu

Slovenska športna zveza vabi na enotedenski smučarski tečaj, ki bo v semestralnih počitnicah in sicer v času od nedelje, 13. 2., do sobote, 19. 2. 1983 v Saalbach/Hinterglemmu.

V ceni 3100.— šil. je zajetih 6 polovičnih penzionov, 5-dnevna vozovnica za vlečnice, sedežnice in gondolsko žičnico, prevoz z modernim avtobusom Celovec-Beljak-Spittal-Felbertauern-Zell am See-Maishofen in nazaj, kakor tudi dnevni prevoz z istim avtobusom iz Maishofena na smučišča in nazaj. V ceno je vključen tudi pouk v smučanju oziroma smučarski izleti pod strokovnim vodstvom (v dopoldanskih urah). Udeležba šole smučanja je prostovoljna.

Otroci do 10 let imajo znižano ceno 2600.— šil., otroci do 15 let pa ceno 2730.— šil.

Za udeležence smučarskega tečaja je rezerviranih 45 mest v penzionu Unterwirt v Miashofenu. Na razpolago so dvoposteljne in troposteljne sobe opremljene s prho in WC. Na željo so na razpolago tudi enoposteljne sobe.

Iz Maishofena, ki leži nekaj km pred Saalbachom, bo udeležence vozil vsak dan avtobus do 180 km prepariranih smučišč, ki so zaslovele ne samo po izrednosti ampak tudi po smučarskih tekmah za svetovni pokal. V Saalbach/Hinterglemmu je okoli 50 liftov z največjo gondolsko vzpenjačo v Avstriji.

Interesenti naj se prijavijo z naplačilom 700.— šil. na Posojilnici Celovec (konto 2911).

Podrobnejše informacije bodo prijavljeni prejeli naknadno.

SŠK OBIR: Namizni tenis

Namiznoteniški igralci so svojo jesensko sezono zaključili, tudi SŠK Obir, ki je letos tekmoval z dvema moštvoma.

Drugo moštvo, ki je letos prvič tekmovalo v drugem razredu koroške namiznoteniške lige, je z jesenskim kolom kar zadovoljno. Čeprav v začetku mlademu moštvu (najstarejši je 17 let) ni šlo tako od rok kot bi moralo, nervoza in neizkušenost teh igralcev se je videla v tem, da so nekaj tekem zgubili po nepotrebnem, so se proti koncu kar dobro ujeli in igrali odlične tekme in tudi zmagali. Tako so proti prvem na lestvici Brücklu — zgubili v odlični tekmi le s smolo 6 : 4. V jesenski sezoni so odigrali osem tekem in od teh so jih zmagali štiri. Z osmimi točkami zasedajo trenutno četrto mesto na lestvici. Moštvo pa je igralo v tej postavi: Gerhard Brumnik, Matej Dobeic, Vladimir Smrtnik ter Miro Pasterk.

Prvo moštvo je po dveh letih tekmovanja v drugem razredu letos vstopilo razred višje in tekmovalo v prvem razredu B. To moštvo si je zastavilo cilj, da se obdrži v tem razredu in, da pokaže čim boljše igre. Tudi tekmovalni prostor so menjali: „prej so tekmovali v ljudski šoli na Obirskem, letos so pa prvič v lepi telovadnici glavne šole v Železni Kapli. Po prvih petih tekmah so bili igralci prvega moštva sami presenečeni, ko so dotedaj že kar trikrat zmagali in bili čisto pri vrhu lestvice. Premagali so dobre nasprotnike kot Carinthia Druck z 9 : 1, ki že več let tekmuje v prvem razredu. Zmagali pa so še proti St. Leonhardu in RAIKI iz Celovca. A vse tri tekme so zmagali na tujem, doma pa so igrali bistveno slabše, ker pač najbrž niso bili navajeni na to veliko telovadnico. V drugi polovici pa ni šlo več tako dobro. Med igralci so se začeli nesporazumi, ker eden stvar ni vzel preveč resno in tako je prišlo, da sta eno tekmo igrala le dva igralca. V moštvu ni bilo več pravega razpoloženja in vzdušja, in tako so v drugi polovici tri tekme zgubili kot npr. 10 :0 proti SV St. Veit, 8 : 2 proti Kelagu in 7 : 3 proti SCA St. Veit. Osvojili so le eno točko v zadnji tekmi proti slovenskemu moštvu DSG Sele (5 : 5).

Tako je prvo moštvo s sedmimi točkami na šestem mestu in upa, da bo vigredna sezona vsaj tako uspešna in, da bi tudi doma v Kapli igrali boljše tekme in zmagali in tako ostali v tem razredu. V prvem moštvu pa so igrali Stanko Haderlap, Zdravko Smrtnik, Franc Jožef Smrtnik ter Justin Polanšek.

Obe moštvi pa imata letos možnost, da vsako sredo in soboto lahko trenirata v telovadnici glavne šole v Železni Kapli. Na žalost je to le trening brez trenerja, ki bi igralcem vsaj lahko pokazal osnovno tehniko in s tem omogočil Obirčanom še boljše uspehe. Tako pa igralci igrajo med seboj in vsak skuša pokazati svojo tehniko, ki se jo je naučil na tekmah proti boljšim nasprotnikom. In tudi to pomaga, da se mlajši učijo od bolj izkušenih igralcev.

Zahvalil bi se pa ob tej priliki tudi vsem, ki so na kateri koli način pomagali namiznoteniški sekciji Obirja, da so prevažali igralce po tekmah širom Koroške in da so jih podprli s tem, da so jim podarili mizo, ali pa, da so jih podpirali tudi pri tekmah kot navijači.

Nazadnje pa bi še rad apeliral predvsem na vse občane, se pravi Kapelčane, Obirčane, Korčane, Lobničane, Lepenarje, Reberčane in vse, ki že znajo ali se hočejo naučiti igrati namizni tenis in sodelovati v klubu, da pridejo ob sobotah ob 18. uri v glavno šolo in pridno trenirajo; kajti možnost vam nudimo.

CJO

Celovec

V petek, 10. 12. 1982 so profesorji in študentje slavističnega inštituta celovške univerze na posebni slavnosti počastili dr. Pavla Zablatnika ob njegovi 70-letnici. Od začetka univerze je on lektor na slavistiki, kjer predava slovensko etnografijo, ljudsko kulturo, delež Koroške pri slovenski literaturi in didaktiko pri slovenščini. S koncem tega šolskega leta bo dr. Zablatnik oddal tudi predavanja na univerzi. Laudatio na slavljenca je imel prof. dr. Rudolf Neuhäuser.

Obirsko

V soboto, 4. 12. 82, je priredil Alpski klub Obir prvo Miklavževanje pri Sriencu na Obirskem. Prišlo je nad 70 Obirčanov, med njimi 25 otrok, da bi videli Miklavža, angelca in seveda tudi parkelnov ni manjkalo. In tako je prišlo do razdelitev žakeljčkov, katere sta razdelila Miklavž in angelci iz parkeljnovega koša. Ko pa je Miklavževanje minulo, se je začel ples z domačimi vižarji: Šimi, Otmar in Hanzi so poskrbeli za šobanje pet. Tudi častnih gostov ni manjkalo, predsednik društva Rudi Mak je lahko pozdravil poslovodečega tajnika NSKS mag. Franca Wedeniga z družino. Veselili in plesali smo do jutranjih ur in upam, da bo še več takih veselih in luštnih prireditev.

Jadagani:

„Prvič in zadnjič“

Prvo soboto meseca decembra je prvič zadonela v oddaji celovškega radia „Tanzmusik auf Bestellung“ „Utopija“ — pesem slovenskega ansambla Jadagani.

Čeprav nam pesmi niso zaigrali do konca in čeprav je bila tonska kvaliteta slaba, smo bili le veseli, da smo jo sploh slišali. Razumljivo je, da napovedovalec ni mogel prebrati vseh želja in čestitk, saj jih je bilo nad sto! Minulo soboto pa „Utopije“ ni bilo slišati. Drži, da za to oddajo ni bilo oddanih sto kart z željo naše pesmi, kljub temu pa je število želja tudi tokrat bilo zadostno.

Tako ravnanje koroškega radia je nam, kot verjetno tudi Vam, dragi bralci, nerazumljivo. Vsem, Vam dijakom Slovenske gimnazije, in Vam draga mladina velja iskrena hvala, da nas tako močno podpirate.

Prosim Vas, da še naprej pošiljate karte na koroški ORF studio in „naročate“ pesem „Utopija“.

Morda nam bo tako možno, da bomo še kdaj „strašili“ po nemškem oddajniku.

Za pop-ansambel Jadagani
J. Kassl

Dragi bralci!

Pred nedavnim smo v prispevku o zadnji pliberški občinski seji pomotnoma poročali, da pomeni povišanje dajatev na vodo 15 miljonov dodatnih dohodkov. V resnici jih je samo okoli 250.000.— S, ker se je dajatev na vodo povišala samo za 0,76 S/m¼.

Bivši igralec SAK-a Jörg Rojšek:

Članski igralec KAC-a

Leta 1971 je z Marijanom Velikom, Justinom Polanškom idr. igral v mladinskem moštvu SAK-a. Danes, po 13 letih, igra Jörg Rojšek pri KAC-u, v najvišji avstrijski hokejski ligi. NT ga je obiskal na domu v Celovcu, kjer imajo njegovi starši majhno trgovino.

NT: Kako si pravzaprav prišel h KAC-u in zakaj si se odločil za hokej na ledu?

Rojšek: **Leta 1967 me je moj oče, ki je bil že tedaj zelo navdušen hokejist, prijavil h KAC-u. Tedaj pri KAC-u še ni bilo toliko mladih igralcev kot danes. Zaradi tega so me tudi zelo z veseljem sprejeli.**

NT: Kako si pa potem prišel k SAK-u?

Rojšek: **K SAK-u sem prišel, ker sem v moštvu dobro poznal nekatere igralce, kot npr. Marjana Velika in druge, s katerimi sem se zelo dobro razumel. V moštvu je bilo odlično vzdušje in zaradi tega sem se tam zelo dobro počutil.**

NT: Kako si potem nadaljeval svojo pot pri KAC-u?

Rojšek: **Začel sem pri šolarjih in nato prišel k mladincem. Med tem časom sem bil tudi pri znanemu igralcu Philu Espoitotu na trainingskampu v Kanadi. Igral sem tudi v Franciji za avstrijsko reprezentanco juniorjev. S svojim mladinskim moštvom sem pa skoraj vsako leto postal avstrijski prvak. Lani mi je pa končno uspelo priti v prvo moštvo, kar je cilj vsakega mladega hokejista.**

NT: Ali si se lahko vživel v novo moštvo in kako so te sprejeli starejši igralci, kot npr. Rudi König?

Rojšek: **Moram reči, da sem se zelo hitro in dobro uživel v novo moštvo. Tudi starejši igralci so me dobro sprejeli in kar je zame še bolj važno, akceptirali so me kot polnovrednega igralca.**

NT: Kakšni so tvoji odnosi do trenerja in do vaših legionarjev, ki imajo še gotovo težave z jezikom?

Rojšek: **Seveda trener še slabo govori nemško in mu včasih še izdrkne kakšna češka beseda, katere ne razumemo, toda v bistvu se zelo dobro razume z vsemi. Pravtako tudi naš trenutno edini legionar Milan Kajkl.**

NT: Pretekli teden je pri vas igral na poiskus Kanadčan Boyd Anderson. Ali je on tista pomoč, katero ste si pričakovali?

Rojšek: **Boyd Anderson je odličen tehnik, kar je pokazal tudi na poiskusni tekmi pretekli teden. On igra trenutno na Švedskem in je v zelo dobrem fizičnem stanju. Upam, da mu bo uspelo priti k nam. Z njim bi mogoče zopet osvojili krono avstrijskega prvaka.**

NT: Kaj pa delaš poklicno in v prostem času?

Rojšek: **Po poklicu sem zobotehnik. V mojem skromnem prostem času pa se ukvarjam z golfom. Vrhu tega pa moram seveda veliko trenirati.**

NT: Kakšni so tvoji cilji za bodočnost?

Rojšek: **Najprej seveda upam, da bomo letos postali zopet prvak in da bom prestal prvenstvo brez večjih poškodb. V nekaj letih pa upam postati član avstrijske reprezentance, kar bi zame pomenilo vrh karijere. Do tega pa je še seveda potrebno zelo veliko truda in dela.**

NT: Najlepša hvala za pogovor. Želimo ti še obilo uspeha na tvoji športni poti.

Silvo Kumer

Mladinski center na Rebrci

Literarni popoldan

Sodeluje moški zbor SPD „Zarja“ vodi Joško Wrulich

v nedeljo, 19. 12. 1982
ob 15. uri
v Komendi

TONE KUNTNER
bere svoje pesmi
Pesnika predstavi
France KONČAN
FLORJAN LIPUŠ
bere iz svoje najnovejše knjige
„Odstranitev moje vasi“
Pisatelja predstavi
Pepca WEISS